

משנה א ב ג נתאר בפ"י הישב למעין כל דבר קפון גדול כהעלם דבר :

משנה ד זב שהיה מוטל על הישב מספלין שהן מונחין לאורכן מטמאין שהרי גישה רובו על כל אחד מהן היו מונחין לרוחבן מהורין שהרי הוא כשמגלגל עצמו על כל אחד לא גישה רובו על כל אחד מהן. ואם ישן עליהם מטמאין שמה נהפך עליהם ונמצא רובו על כל אחד. היה מוטל על ששה כלים אין סמא משום משכב אלא זה שהתח נגפו שהרי גישה רובו עליו. עמד על שני משכבות קרובים מטמאין רחוקים מהורין כר"ש ההלכות כוונתה דאין כאן מחלוקת הראב"ד אבל רבינו לא כתב כן דבקרוכין לכולי עלמא שמה דיומנין נשעין אהאי כ"פ ברחוקין דאז אינו יכול לעמוד לא על זה ולא על זה כי אם על שניהם כי אם יקה ממנו אחר יפול לארץ והחוש יעקר על זה ואודו לטעמיהו לא יכול אחד להוציאו והוציאו שנים היובין ור"ש פוסק דכללא הוא דהעושה מקצת מלאכה פטור אבל בזה אינו יכול וזה אינו יכול להכמיס הוה כאלו עשו כל אחד מלאכה שלמה ור"ש סובר דגם זה הוי מקצת מלאכה לכל אחד ה"ג הוי כסית האי אינו יכול והאי אינו יכול לרובין הוה כאלו כל אחד נשאר רובו של זב ולר"ש הוה כנושא מקצת הזב :

משנה ה ה מהורין לאו דוקא אלא שהם ראשון לטומאה כדון זב מטיש את הבגדים דאין כאן מו"מ ולא משא דהא הזב נושא ומטיש אותם. כרעו הן מטמאין אילו יושב הזב ונעשה אב כדון מו"מ ושלומא רב"ש הוה גם כן מטעם הגמ"ל דר"ש דהא גישה הזב ונעשה אב אף דהוה אינו יכול להכריע ונעטרפו והכריעו את הזב ולכן כל סובר הרבה משכבות אף דהוה אינו יכול ובאובלון ומשקין כל שהזב מטיש מטמא אפילו אחד לא הוה אלא נושא מקצת הזב ובאובלון ומשקין כל שהזב מטיש מטמא אפילו או"מ. כרעו הם מהורין לגמרי דזב פוטר דכללא הוא מטמא אלא משכבות מוכרבות. חוץ מן האדם דע טומאת משא האמורה בכ"מ בין במת ובין בבילה וכיוצא הוא שישא האדם הטומאה א"ע"ש שלא נגע בה אפילו היה בינו לבינה אבן הואיל וגישה נטמא ואחר הגישה או על ידי או על שאר גופו ואחר הגישה הוא בעצמו או שהגישה אחר עליו ואפילו היתה הטומאה תלויה בחוט או בשערה ותלה החוט בידו והגישה הטומאה כ"ש נטמא. וטומאת המת במת למדו מק"ו אם בבילה שהוא טומאת ערב ואינה מטמאה באהל מטמא במשא אדם לא כל שכן. ומטיש אדם את הזב בבילה נושא הוא כיצד קורה שעל גבי מת או נבלה זכא כשהו והניד קצה השני כיון שהניד את הטומאה הוה ל"י משא וכן אם גרר את הטומאה על הארץ וכן המניע בקבה או בכף מאוננים. ואין מחטמא במשא אלא האדם בלבד לא שום דבר ואף דבר מטיש את השמא מטמא אלא אדם. בחמשה דברים חמור אדם מן הכלים שכל המטיש את הזב ואת המת ואת הנבלה סתור חוץ מן האדם וכל שהזב מטיש את הסתרה או גישה על גבי הזב על ידי אבן מטמא שמה טומאה קלה שהוא ראשון לטומאה חוץ מן האדם שבישעה שהזב מטישו בגדים ואלתר פרישתו נעשה ראשון לכל הגישה והגישה ע"ג המשכב ואינו נוגע סתור חוץ מן האדם שאין משכב עושה משכב ואדם טמא וכל המטמא בגדים במגע אינו מטמא אדם וכו"ו שהרי מונח על ידו עשרה כלים. ועב"ז והנבלה בכלי עליון מטמא משום נושא נבלה וכל הכלים שבעולם שהגדילן חוץ מכלי שהטומאה נוגעת בו ; זה חומר בזב שכל הטומאות שבעולם המטימין את הסתרה הרי הם סתורין אבל זה וחבריו המטימין את הסתרה נטמאו טומאת קלה ואדם מטמא בגדים בשיעה שמיטו הזב. וחומר במת מבזב קאי על אדם המטיש את הזב דנטמא במשא טומאת ערב אבל המת שמגעו טומאת שבעה משאו טומאת שבעה דין תורה ואין כאן דיו לבא מן חרין להיות נכדון שהוא מגע הנבלה שאין לה אלא טומאת ערב דק"ו זה אינו אלא אסמכתא דעיקר כיון שנטמא באהל מטמא במשא וזהו שאמר רבינו ויחאה ל"י ששתק ממנו כדרך ששתק בבת הבת מפני שאסור הבת וה"ה הוא אין כאן ק"ו אלא גילוי מילתא בעלמא וכל זה משמעני כך הרגא כמה שאמר והומר במת מוכזב והבן רימב"מ והאי שהזב הוא והזב נמשא כך הרבה. המת אינו מטמא משכב ומושב מותרתו ולא מרף מעל גביו אלא כלי אחד מטמא מה שיוגע בו כיצד עשרה בגדים זה ע"ג המת למעלה ועשרה בגדים אחרים ע"ג מלמעלה בגד הנוגע בו ובגד שנוגע בבגד הראשון שניהן מטמאין טומאת שבעה והשלישי מטמא טומאת ערב בין של מעלה ובין בגד של מטה הירביעי ומן הירביעי

למטה ומן הרביעי ולמעלה כולן סתורין בד"א בשלא היתה שם טומאה רצוצה ולא טומאת אהל כגון שהיה פרום התחתון כמין אהל או שהיה אבן מסמא מבריל בינו ובין הכלים. המת אינו מטמא כלל הזב וחבריו מטמאין משכב ומושב ומרכב והמושב והמושב אחר הוא ובין שישב על המשכב או ששכב על המושב מטמאו ומרכב הוא הראוי לרכיבה ואינו ראוי למו"מ. המשכב והמרכב כל אחד אב הטומאה של תורה מטמא אדם וכלים במגע ומטמאין את האדם בלבד במשא כמו כל הטומאות שאינן מטמאין במשא אלא את האדם ומה כיון משכב ומרכב אם היה אדם נגע בכגדים ע"ג שלא פירש ה"ן מטמאין ועשאו ראשון לטומאה ואדם הנוגע במרכב אינו מטמא בגדים ולא כלים אפילו בעודו נוגע במרכב וכל זה במגע אבל לא בשעת מושב או במו"מ ומרכב ה"ז מטמא בגדים. ושאר כלים בשעת משאו ע"ג שלא פירש נמצאת לכד שהזב והזב אב הדגדה והיולדת ומשכבן ורוקן ומיטו רגליהן ושר נדה וזבוב של זב כל אחד מהזב אב ואדם שנגע באחד או בשני מטמא בגדים ושאר כלים בשעת מגען ומשאן אבל אינו קטמא לא אדם ולא כלי חרס א"ע"ש שעריין ולא פירש מטמאין. כל הכלים שישאוי למעלה מן הזב הם הנקראים מרף והם כלים אפילו אלה ויותר ככלים שנוגע בהם שהם כולם ראשון ואחרון הכלים אינם מטמאין לא אדם ולא כלים אבל מטמאין אפילו ומשקין וטומאת מרף מוכרבת. כ"מ שאחה שומע משכב ומרכב אינו שיוגע השמא בהם כשיושע עליהן אלא אפילו אבן כהר תבור ותחתיו מונח משכבות ועצמות ומושבות ומרכבות שדרכן לשכב ולישא ולרכוב עליהן וזהו על האבן מלמעלה אפילו א"ע"ש שאין משא ניכר כלל על המשכבות נטמא המשכב או המרכב אפילו יהיה תחת האבן אלהם אלפים מרכבות או מושבות כלם מטמאין וכן אם היה אחד מטמאין משכב ומושב למטה ואבן על גביו ואובלון ומשקין וכלים ואדם ע"ג האבן כולן מטמאין וראשון לטומאה ואחר כלי או א"מ אדם הנוגע בזב או כלי וא"מ ואדם שהוא למעלה על האבן שעל גבי זב הכל ודל וטומאת מרף חוץ מן האדם שער שלא פירש שמה מנה מטמא אדם כלים אבל א"מ וכלים שאינן מו"מ ומרכב שהיו למטה וישב הזב עליהם ולא נגע בהן כולן סתורין אבל אם היה אדם למטה נטמא משום משא וטומאתו אין כשום דבר שבעולם אלא באדם הנושא או מטיש שהוא כנושא נטמא אדם במשא ומטימא כראשון אחר שפירש הא למדת שכל שיהיה למעלה מן הזב טמא בין אדם וכלים וא"מ בין מו"מ ומרכב הכל שוה במרף דנעשו ראשון וכל שיהיה למטה מן הזב ויושב עליו ואינו נוגע סתור לגמרי חוץ מן האדם או כלי העשוי למשכב ומרכב אלא שהאדם ראשון וכלי של מו"מ ומרכב אב מן התורה זהו סלת התלבות. חומר במת קאי על כל טומאת מת ולעיל קאי על משא המת :

משנה ז היה יושב ע"ג המטה וארבע משכבות תחת ד' רגלי המטה כולן מטמאות מפני שאינה יכולה לעמוד על שלש. היה רוכב ע"ג בחמה וארבע משכבות תחת ארבע רגליה כולן מהורות מפני שהכחמה יכולה לעמוד על שלש ונמצאת הרביעי' מסייע ואין בו משא הנטיל וכל אחד אחר ארבע להיות מסייע ואין אנו יודעין איו יד ואינו רגל שלא היתה נשענת עליה הרי לא הוחזקה טומאה באחת ולפיכך כולן מהורות לפיכך אם היה משכב אחת תחת שתי ידי הבתמה או תחת שתי רגליה או תחת ידה ורגליה הרי זה שמה שהרי רדאי נשא הזב על משכב הזה שאין הבתמה יכולה לעמוד על שלש. שהסוס נכרא לרכיבה ולרוץ במלחמה או על הדרך וניתן לו עיקר כח ברגליו לריצה שהרגלים עיקרן להילוך ולרוץ וידיו אינן אלא כמסייע שאין משא הילוך אפילו נתון תחת רגל אחד סמא שהרי אינו יכול לעמוד על רגל אחת והחמור עומד למשא ועיקר הידים נכראו למשאוי ולכן כח החמור בידיו דוקא. דהא אינו יכול לרוץ וכתו בידיו למשא וכח המשא הוא בידים וכח המוצצה ברגלים ורגלי החמור הם כמסייע אפילו נתון תחת יד אחד סמא. ישב המטא על קורת בית הבד שלא כנגד הרגל דכנגדו סמא אלא ישב בצדו ומחמת כוכו הזב נכפפת הקורה ומטיש הכלים שבקבל וטמאין משום מושבו כיון דכוכב הזב עליהם הרי הוא כאלו ישב עליהן וכל הכלים שבקבל מטמאין שהרי כיון רצוצים על ידו תחת הקורה. מכבש מבואר בתו"ש הישב :

ר'עובדיה זבים הנוגע פרק ה מברטנורה ציונים

פרק ה א הנוגע בזב. וכלי שטף במגע. דכי היכי דאדם הנוגע בזב מטמא בגדים בשעת מגעו. כך מטמא כל כלים שמוגע בהן בשעת מגעו בזב. חוץ מאלם וכלי חרס דמתיא בצורת כהנים מנין לעשות שאר כלים כבגדים כ"ל וטמא יכול יטמא אדם וכלי חרס כ"ל בגד. בגד הוא מטמא ואינו מטמא אדם וכלי חרס. ודוקא בשעת מגעו בזב. אבל פירש לא דכתיב (ויקרא טו) ואיש אשר יגע במשכבו יכנס בגדיו פרק ה א הנוגע בזב. או שהזב נוגע בו. המטי' את הזב. ורמץ מלאכת שלמה פ"ה א הנוגע בזב וכו'. (א) פ"ה הנוגע בזב או שהזב נוגע בו הדבר ידוע דמי שנוגע בזב גם הזב הנוגע בו ולא הוה צריך למיתני' אלא מטום דתרי קראי כתיבי והנוגע בבשר הזב אשר יגע בו הזב תני נמי

הנוגע בזה (עין מלאכת שלמה אות א'). עין סהמג"ס הלכות פרה ארומה סי' כ' וכפ"י דה' מטמא מו"מ סי' כ' וכפ"י סי' כ' י"א ופ"י מה' שאר א"ס סי' י"ב עין כפ"י ס"ד ונתו"ס : כל אחרונה המטי' את הזב. ה"ה נושא את הזב או שהזב נושא להיסט נמי היינו משא וכמה דוכתי קרי למשא היסט ולקמן מ"ו תני תרויהו. וכולה מתני' בין נוגע ובין מטיש באלם איירי שאלם נוגע או מטיש. דלון כלים הנוגעים בזב אין מטמאין כלים כמ"ס הר"ם כדתתן פ"ק דהלכות מ"ה. וכן בהספס כלים המטימין את הזב סתורים כדתתן בסמוך כל שהזב נושא עליו סתור. אלא לענין אובלון ומשקין כתב הר"ם שדין הכלים

האי פירקא איבילל ביה כולה כללי דטומאה חפוך בה דכולהו כללי דטומאה בה. המטי' את הזב. זהו עומדת משא האמורה בכל מקום ובכל מקום שמיני נושא לזו דוקא נושא את הטומאה אלא מעטעו וסיני מטי' היינו משא. שכל שהטורח מטי' את הטומאה נקרא משא וזב מטישו הוא הקרא היסט שטמא מטי' את סהמג"ס. וטמא וישא שמיני לקוח הוא כלא היסט שאינו מעטעו שהוא על ידו אבן מטמא והוא אבן מטמא האמור כמ"ס

כלל ארזי מיי טס פ"ב ס"ב

חוספות חדשים

א במשנה אבל לא
בושא. א"ע דלא
כלים ילפין מכגדים ואם
היה לבוש כגדים ואם
גם העליון טמא א"ע
שאר נוגע בו נטמא
שמטמאין במשא שאני
בגדים שהוא לבוש דנטיילין
(גמיה. ה"ה"ט):
א במשנה מטמא אוכלין
ומשקין להיות כו'.
וה"ה ב"ל ע"פ דקתני
ולא כלי חרס וי"ב דלא
תני בפירוש:
א הוי"ש ד"ח כל
המטמא כו' כל
אדם. פ' דלמך כל
המטמא כו' ר"ל כל
המטמא בגדים:
אלהיה רבה

אלהיה רבה

דכתיב למימר קמן.
ומטע את הוב דתן לא
שז אלא כאלם אבל שאר
דברים המטמאין את הוב
טובין דתחלה כחוספות
אין לך דבר שאין בו רוח
חיים שמטמא בהיסע ואין
דבר מטמא את המטמא
מטמא אלא שיש בו רוח
חיים כלומר שאין מביט
אלא בדבר שיש בו רוח
חיים הוא שמיט. וכל
טומאות המטמאות את
הטוהרם טהורין תוך מן
הארבעה הוב המטמא וזה
ודע ויולדת ומטמאין
בכסותן כל דבר שמיטין
על ידיהן. והנוגע בזב או
הוב נוגע בו והמטמא את
הוב או הוב מטמאין
מטמאין בגדים או כלים
שנגע בהן בשעת מגעו
או בשעת ההיסע. והוא
כאלם אבל שאר דברים:
אין בהם טומאה בגדים:
והיודים להיות שניות.
כרעך דלפניו עליה דר"ע
כ"ה פ"ג דירידים דלמרי
אין יודים תחלה לעולם.
כתיבה דברים חמור אדם
מכלים שכל המטמא את
הוב טהור תוך מן האדם.
וכל שהוב מטמא או יטמא
פ"ג הוב ע"י אכן מטמא
טמא טומאה קלה שהוא
ראשון תוך מן האדם
שכשעת היסט מטמא
בגדים ונעשה אב הטומאה
למטמא אוכלין ומשקין להיות
תחלה כמו אם הוא תחת
הוב. וככל דבר לא תלך
בשעת מעשה מאחר
פרישתו תוך מן האדם
שכשעת מעשה מטמא
בגדים והוא אב הטומאה.
וכל שנתה כזב שאין ראוי
למשכב ומובט טהור וכל
מן האדם שכשעת מעשה
מטמא בגדים ולאחר
פרישתו מטמא אדם וטמא
אחר. וכל הושא ויטמא
פ"ג משכב טהור ואינו
ראוי למשכב ע"ג המשכב
טהור שאין משכב עושה
מטמא אדם טמא. כל
המטמא בגדים טומאה שאר
כלים כנגע ושעת טומאה
תוך מאלם וכלי תרג:

פרק ה א כל המטמא בגדים בשעת מגעו. כל אדם המטמא בגדים קאמר דהא משכחה כלים שאין מטמאין כלים ואם נגעו מטמאין אוכלין להיות תחלה כדמוכה מחני' דלקמן. דדוקא באין נוגעים מיירי סיפא הא נוגעים מטמאין שנים וכך קתני בהדיא בחוספתא כלים הנוגעים בזב כו' מטמאין שנים כו' ושם מפרש הר"ב דמתני' כל אדם קאמר:

ובלי ספק במגע. כתב הר"ב דתניא בחזרת כהנים מנין לרבות שאר כלים כבגדים פ"ל וטמא. דה"ל למימר ורחץ במים בערב. וממילא משמע דטמא עד הערב אלא קרא יתירא לומר דעוד טמא ג"כ כל כלי שנגע בו. וכלי שטף כתב הערוך הן כלים של עץ

שכאמר (ויקרא טו) וכל כלי עץ יסוף במים. וכמו כן כלי נחשת שכאמר (סו) ואם בכלי נחשת בשלה ומרק ושטף במים ע"כ. ומה יעשה בכלי עולם וכלי עור. אבל לשון רש"י צ"ל דמוליך דף כ"ה וזה לשונו כל שאר כלים שאין כלי חרס מקרי כלי שטף פירושו לזה הסדר. ומ"ס הר"ב יכול אדם וכלי חרס פ"ל בגד דומין לבגד צלר מה שגם הבגד כלי הוא משא"כ האדם וכן כ"ל: בשעת מגעו. עיין מה שכתבתי בסוף מתניתין

מלאכת שלמה

כמו במתני' וקראי לריכי לכמה דרשות. ה"ה"ט ז"ל: במגע אבל לא במשא. אף בשעת מגעו נטמא כלים ולא נגע בהן טהורים א"ע"ג דשאר כלים ילפין ומגדיו ואם היה לבוש כמה בגדים גם העליון טמא א"ע"פ שאינו נוגע בו נמלא שמטמאין במשא בגדיו שאני

בין יבין

פ"ה א ר"ל כלי עץ או מתכת. וקראי כלי שטף מדיש להן טהרה במקום כדכתיב גביהו. ושטף במים: (ב) ר"ל כנגע בהן בשעת שטמא בזב. וכתב הר"ם אשילו כלי שנגע בזב קודם שפירש מטומאה עושה לאוכלים ומשקים תחלה. ואייתי ראייה מתוספתא. והא דתן כלל ארזי כל המטמא בגדים בשעת מגע. מטמא אוכלין להיות תחלה. והרי כלים שנגעו. א"ע"פ לבגדים אשילו קודם שפירש. תוך הר"ם דהאי כללא לאו דוקא. ורק סיפא אתא לאשמעין. לאחר פרישתו ממטמאיו וכו'. והא דקאמר כתי"ל כל שנגע באר"ס מטמא א' וטמא א'. כתיב הר"ם דהתם מדאורייתא ע"כ. וכתב עלה רמ"מ פ"ו משכב ה"ו וי"ל. וי"ל דטומאה זו דחבירין. א"ע"פ לא לגדול מאט ולא לשה לו. ופ"ו אדם קודם שפירש מוב א"ע"פ אדם. אבל מטמא כלי. כלי קודם שפירש מוב א"ע"פ כלי. אבל מטמא אוכלים. ופ"ו אוכלין שנגעו בזב. אף קודם שפירש. אוכלין שנגעו בהן אינן רק שני לטומאה ע"כ. ומתמי עליוטו של זב ויכות דהי נמי ממש כס"ג. דאלם

משנה

הכלים כאלם כמו שאדם מטמא אוכלין ומשקין בשעת מגעו והיסעו. ה"ג כלים מטמו להו מדרבנן. והא דתן כס"ג זה הכלל כל הנוגע כו' תוך מן האדם משמע דכלים יתמטעו מהכל היינו מדאורייתא. אבל מדרבנן כלים כאלם לענין אוכלין ומשקין. כ"כ הר"ם מן התוספתא. והר"ם בפירושו כס"ג תמה בזה ולא ראה דברי הר"ם כאן: וכלי שטף במגע. כתב הרב דוקא בלי שטף ולא אדם וכ"ה מדכתיב בגד. וי"ל דבגד חסם מיוחד למשכב ומושב כמ"ס הרמב"ם ס"פ מה"ל משכב שהררוד והחלוק והשלית והמתת והתורמל כולן מטמאין משכב ומושב שהרי משמשין שכיבה ושיבה עם מלאשתו וכו' וכן מוכח בפ"ח דכלים מ"ו ובכמה דוכתי שחם בגדים מטמאין משכב ומושב וה"ל ילפי' דומיא דבגד דליתניהו כטומאת משכב ולאפוקי אדם וכ"ה דלא שייך בזה משכב דאלם הנושא את הוב עומא משא ולא משום משכב דמשפירש אינו אלא ראשון ולאו משכב היו אב אשילו אחר שפירש כדלקמן. וכלי חרס ג"כ אינו כטומאת משכב דלמרי' מקיס משכבו לו

ורחץ במים וטמא בשעת מגעו מטמא בגדים פירש אינו מטמא בגדים: אבל לא במשא. אם בשעת מגעו בזב נטמא בגדים ולא נגע בהן טהורים: כל המטמא בגדים בשעת מגעו. כגון הנוגע בזב חזה ויולדת ובמעיינותיהם במשכבו ובמושבו: מטמא אוכלים. להיות תחלה. מפני שהוא נחשב כאב הטומאה בשעת מגעו. כיון דלמדה תורה שהוא מטמא בגדים: ואת הידים להיות שניות. אבל גופו של אדם אינו מטמא. כדקתני סיפא שאינו מטמא אדם וכלי חרס: ולאחר פרישתו מטמאיו. מטמא את המשקין להיות תחלה וא"ע"פ שאינו אלא ראשון לטומאה עושה המשקין תחלה דאשילו שני לטומאה מטמא משקין להיות תחלה. לפי שהן עליון לקבל טומאה ואין לריכין הכשר כמו האוכלים. גזרו בהן שהיו לעולם תחלה גזירה משום משקין הבאין מחמת שרץ שהם

על שם שיש להם טהרה במקוה ע"כ. וכ"כ הרמב"ם בהקדמתו דממעטין אדם שאינו דומה לבגד. דבשלא כל שטף מומעטין כלי חרס שאינו דומה לבגד שאין לו טהרה במקוה כ"ל: בשעת מגעו. עיין מה שכתבתי בסוף מתניתין

מטמא אוכלים

דכתיב וזהו כנוגע בכולן. ה"ה"ט ז"ל. וכתב הר"ם ז"ל הא דקתני מתני' כלל אחר ר' יהושע כל המטמא בגדים בשעת מגעו מטמא אוכלין להיות תחלה לאו למירק הא אינו מטמא בגדים בשעת מגעו אינו מטמא אוכלין להיות תחלה דהא איכא כלים דאין מטמאין בגדים בשעת מגעו

מלאכת שלמה

כמו במתני' וקראי לריכי לכמה דרשות. ה"ה"ט ז"ל: במגע אבל לא במשא. אף בשעת מגעו נטמא כלים ולא נגע בהן טהורים א"ע"ג דשאר כלים ילפין ומגדיו ואם היה לבוש כמה בגדים גם העליון טמא א"ע"פ שאינו נוגע בו נמלא שמטמאין במשא בגדיו שאני

בין יבין

פ"ה א ר"ל כלי עץ או מתכת. וקראי כלי שטף מדיש להן טהרה במקום כדכתיב גביהו. ושטף במים: (ב) ר"ל כנגע בהן בשעת שטמא בזב. וכתב הר"ם אשילו כלי שנגע בזב קודם שפירש מטומאה עושה לאוכלים ומשקים תחלה. ואייתי ראייה מתוספתא. והא דתן כלל ארזי כל המטמא בגדים בשעת מגע. מטמא אוכלין להיות תחלה. והרי כלים שנגעו. א"ע"פ לבגדים אשילו קודם שפירש. תוך הר"ם דהאי כללא לאו דוקא. ורק סיפא אתא לאשמעין. לאחר פרישתו ממטמאיו וכו'. והא דקאמר כתי"ל כל שנגע באר"ס מטמא א' וטמא א'. כתיב הר"ם דהתם מדאורייתא ע"כ. וכתב עלה רמ"מ פ"ו משכב ה"ו וי"ל. וי"ל דטומאה זו דחבירין. א"ע"פ לא לגדול מאט ולא לשה לו. ופ"ו אדם קודם שפירש מוב א"ע"פ אדם. אבל מטמא כלי. כלי קודם שפירש מוב א"ע"פ כלי. אבל מטמא אוכלים. ופ"ו אוכלין שנגעו בזב. אף קודם שפירש. אוכלין שנגעו בהן אינן רק שני לטומאה ע"כ. ומתמי עליוטו של זב ויכות דהי נמי ממש כס"ג. דאלם

משנה

הכלים כאלם כמו שאדם מטמא אוכלין ומשקין בשעת מגעו והיסעו. ה"ג כלים מטמו להו מדרבנן. והא דתן כס"ג זה הכלל כל הנוגע כו' תוך מן האדם משמע דכלים יתמטעו מהכל היינו מדאורייתא. אבל מדרבנן כלים כאלם לענין אוכלין ומשקין. כ"כ הר"ם מן התוספתא. והר"ם בפירושו כס"ג תמה בזה ולא ראה דברי הר"ם כאן: וכלי שטף במגע. כתב הרב דוקא בלי שטף ולא אדם וכ"ה מדכתיב בגד. וי"ל דבגד חסם מיוחד למשכב ומושב כמ"ס הרמב"ם ס"פ מה"ל משכב שהררוד והחלוק והשלית והמתת והתורמל כולן מטמאין משכב ומושב שהרי משמשין שכיבה ושיבה עם מלאשתו וכו' וכן מוכח בפ"ח דכלים מ"ו ובכמה דוכתי שחם בגדים מטמאין משכב ומושב וה"ל ילפי' דומיא דבגד דליתניהו כטומאת משכב ולאפוקי אדם וכ"ה דלא שייך בזה משכב דאלם הנושא את הוב עומא משא ולא משום משכב דמשפירש אינו אלא ראשון ולאו משכב היו אב אשילו אחר שפירש כדלקמן. וכלי חרס ג"כ אינו כטומאת משכב דלמרי' מקיס משכבו לו

וכן שהם מטמאין אותו אין מטמאין. דאם הוא הנושא לא מנינו

שהם תחלה מן התורה: והאוכלים והיודים להיות שניות. דכיון דפירש מטמאיו אינו אלא ראשון בעלמא: **ב** כל הנישוא על גבי הזב. עליונו של זב ואפילו לא נגע בו הזב אפילו יש דברים הרבה חיללים צינו לבין הזב הכל טמא דכתיב (ס) והנוגע בכל אשר יהיה תחתיו. מאי תחתיו. אלימא תחתיו דזב אינו משכב. אלא בכל אשר יהיה הזב תחתיו דהיינו עליונו של זב. ונוהג בכל דבר אפילו במידי דאין רגילות להיות עליו. ולא הוא כעין תחתיו דאין נוהג אלא במידי דחוי ליה

להיות תחלה. לשון הר"ז מפני שהוא נחשב כאב הטומאה כלומר לענין אוכלין ומשקין אע"פ שאינו אב הטומאה לענין אדם וכלי חרס: **ואת** הידים להיות שניות. כחכמים דריש פ"ג דידיש: **ב בר** הנישא ע"ג הזב. פי' הר"ז ואפילו לא נגע בו הזב ללא למימרא וכו"ס אס נגע דא"כ היכי קתני סיפא כל שהזב נישא עליו עיאר. אלא ה"ק דענין נישא הוא שמטמא במשא בלבד ואע"פ שלא נגע. ועיין עוד לקמן. ומ"ש הר"ז דכתיב וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו. מאי תחתיו כו' פירשתיו דריש פ"ד דנדה בס"ד:

ב ועוד כלל עינות מ"י בס"ד. וכל שהיה חלופי גרסאות

א מטמאיו כ"ה מטמאין: כלל אחר אמרו ד"ז ונ"ל ומכ"כ אמר.

אלוהו רבת

ב כל הנישוא כו' וכל שהזב נישא עליו כו'. האי נישא ע"ג הזב והזב נישא עליו הוא בלא היסט דקרא מפרש ואולי כ"ל אכזבו כו' וכן ע"כ סוב וכן תחת הזב אפילו משקין כמה דברים ואינו נישא כלל כמו ע"ג אב ותחת אב"ב דקתני והוא אבן מטמא האמרה כ"מ בין שהטומאה תחת האבן או ע"ג האבן מטמא כל גוויא דתתן כ"כ. ואין אבן מטמא טמא אלא כזב וכהו ונדה יולדת ומלרע ומשכב ומושב ומרכב. והוא הדיון היסטו של זב שהזב מטמא או המטמא את הזב אע"פ שאין משקין ונישואין הרי הן כנושא ונישא כדלחצי

טמא. ולקמן מפרש כ"ל. וש"מ כל הנישואין ע"ג הזב שוין: **ובל** שהזב נישא עליו טמא. להגמרי ואין בהן אפילו טומאת מדף. דהכי תניא בת"כ. ק"ו שיעשה תחתיו מדף. מה אם במקום שלא עשה ע"ג משכב כו'. ת"ל וכל המשכב אשר ישכב עליו הזב יטמא. משכב הוא עושה תחתיו ואינו עושה תחתיו מדף. כן מסקי התוספות פ"ג דעירובין דף כ"ז (ד"ה כל שזב). ומייתי להו מדתני בת"כ כל אשר ישכב עליו הזב יטמא. יכול יטמא דבר שאינו ראוי לשכיבה. לא מה היא אינה מטמא כו' יכול הוא הוא והוא לא יטמאו טומאה חמורה אבל יטמאו טומאה קלה. ת"ל משכב. אלמא מידי דלא חוי

מלאכת שלמה
מדעין ומטמאין אוכלין להיות תחלה כדליתא בתוספתא אלא כוליה כללא משום סיפא נקטיה א"כ כל אדם קאמר ולמעוטי אדם הנוגע בשרץ ונבלה דאין מטמאין בגדים בשעת מגען כדחנן כריש מסכת כלים ואין מטמאין אוכלין להיות תחלה ע"כ ז"ל ועיין ג"כ במ"ש לקמן בסו"י: ואינו מטמא לא אדם ולא כלי חרס. אבל מטמא שאר כלים כנגדים והכי תניא בנדה"ב סוף פרשה ב' דפ' זבין דמתני' שניו' סס: **ב** ועוד כלל אחר אמר* כל וכו'. ר"פ בכל מערבין דף כ"ז מייתי לה למילף הד' יהוסף ז"ל הגיה מינה דאין למדין הכללות ואפילו במקום שנאמר בהן חוץ דהא הכל חוץ ואיכא נמי מרכב דהיינו גופו לראובן ששכרוב טופס באתו עץ דאי מרכב דיתוב עליה היינו מושב והא תנא ליה אלא כדלמרינן וכדתנן האוכף עמא מושב והתפוס טמא מרכב ושמינן ממחני

דאין למדין מן הכללות ואפילו במקום שנאמר בהן חוץ וכדתב סס תוס' ז"ל כל הנישא ע"ג הזב טמא אס נפרש דבאיסט איירי שמטיס כולו הוי כל דוקא וכמה דוכתי קרי להיסט משא אבל אי מיירי בעליונו של זב שאינו מטמא כולו שמקנתו נכרר בשרץ דלאו היסט הוא כדלמרינן איהו מנע שהוא ככולו הוי אומר והו היסטו מספקא לר"י אי שייך בכל דבר או לא דעליונו של זב נפקא לן מוכל אשר יהיה תחתיו הזב אי הוה דומיא דמשכב ומושב שאינו נוהג אלא בדבר הראוי לכך או לא ע"כ וכן דקדק ג"כ הר"ס ז"ל. ועוד כתבו תוס' ז"ל וכל שהזב נישא עליו טמא חומר ר"ת דטמא טומאה חמורה דאינו מטמא אדם וכלים אבל טמא טומאה קלה לא לטמא אוכלין ומשקין אע"פ דאינו ראוי למשכב ומושב ומייתי ראיה וכו' ותוס' ז"ל דחו אותו בסוף: **וכר** שהזב נישא עליו טמא. כדתניא בתוספתא דאין מטמא בהיסט אלא בדבר שיש בו רוח חיים. הר"ס ז"ל:

ולמושב

יבין

(ח) מדמשקין עלולין לק"ט: **ט** דלאחר שפירש מטומאה אינו רק ראשון: **י** אפילו אינו ראוי ורגיל להיות ע"ג זב. ואפילו דברים רבים חוללים צינו לזב. ואפילו לא היטע הזב להסתררה.

תפארת ישראל

כגון שיש אבן מטמא ציניהו: **יא** ר"ל דלאחר שפירש מטומאה אינו אלא ראשון. וקודם שפירש מטומאה. יש חלוק בין אדם לשאר דברים. דאדם קודם שפירש מטמא בגדים. משא"כ

משנה אחרונה

בשום טומאה שנושא את העור נטמא חוץ מוז כדפי' לעיל. אבל זה שנטמא מממת הזב הרי הוא כשאר עמאים. ואם הכלים והאוכלים נושאין אותו שפירש דטהורים שכלים והאוכלין ומשקין אין בהן טומאת משא שאין משא אלא בחדם בלבד כמ"ש הרב פ"ק דכלים מ"ב ובפרקין תניא לה לקמן וכה"ל תניא פ"ק דכלים מ"ב שהטמאין במשא מטמאין אדם לטמא בגדים כנגע. ועיין פ"א דפרה מ"ו. וכתב הרא"ש בפירושו אף ע"פ שהוא לבוס כמה בגדים זה ע"ג זה כולם טמאין אע"פ שאין העליון נוגע בכשרו. משום דנגדיו בטלי אגביו וכולם כנוגעין שכיבי: **ב** כל הנישא ע"ג הזב טמא. פי' הר"ז אפילו מה שאין רגילות להיות עליון וכו' ע"כ. דלשון כל משמע כל דבר לר"י אינוהג בכל דבר או דוקא מידי דרגיל להיות עליו דומיא דמשכב ע"כ. ונראה מה דפ"ד דענין דומיא דמשכב מדכתיב אשר יהיה תחתיו ולא כתיב אשר היה כדדרשין כה"ג במשכב ומושב מדכתיב אשר ישכב ולא אשר שכב כמ"ש הר"ז פ"ק דכלים מ"ג. ומיהו קשיא לי דהיכי פ"ד דעליונו אינו נוהג אלא בשרגיל להיות עליו. והא לקמן מ"ו תנן הנוגע בזב מטמא שנים ופוסל אחד. אחד הנוגע ואחד המטמא אחד הנושא ואחד הנישא אלמא נושא ונישא טמא בלא היסט אפילו במה שאינו רגיל להיות עליו דבחדם הנוגע מיירי התם כמ"ש הר"ז כיון דמטמא בגדים מטמא שנים וכ"כ הר"ז סס. והיינו בחדם דמטמא בגדים דלולו כלים אין מטמאין כלים אפילו בשעת מגען בזב כמ"ש הר"ס בר"ס וכיון דבחדם איירי אלמא אפילו מה שאינו רגיל להיות עליו טמא. ולעיל בס"ד מ"ו כתבנו דהיינו דדריש התם עליונו של זב כספרא מדכתיב וכל כלי עץ ולא כלי ליה בדרשא דהכא מוכל אשר יהיה תחתיו אלא דהתם אחי לגלויי דנוהג בכל דבר אפילו ככלי עץ שאינו רגיל להיות עליו וכן ספק הרמב"ם ספ"ו מה"ל משכב דעליונו נוהג בכל דבר. אבל רש"י פי' במס' שבת דף פ"ג בפסוקות דכל הנישא ע"ג הזב דהכא היינו היסט וילפי' לה מכל אשר יהיה תחתיו. וז"ל דאי בהיסט למה לי קרא דאשר יהיה תחתיו הא טומאת היסט ילפי' לה מקרא מאזניס מטמאין אפילו אוכלין ומשקין. ז"ל דהכרעה שאין דחשבוין ג"כ ועוד מחני' גופה מוכח דבלא היסט איירי מדמפרש כ"ל אכזבו של זב תחת הגדך וא"ל סיטע באכזבו את הגדך:

ובל שהזב נישא עליו טמא. חזרו לגמרי קאמר אפילו מטומאה קלה כמ"ש תו"ט. ומיירי שלא היסט הזב את הנישוא דזב מטמא כהיסטו את הכל כדלמרי' רפ"ג חזרו מגעו שהוא ככולו וכו' אבל אם הנושא היסט את הזב לית לן בה דהא חוץ משכב ומושב והאדם קתני. ולא שייך טומאת משא אלא בחדם ולא בכלים והאוכלין ומשקין כמ"ש הרב פ"ק דכלים מ"ב וכדפי' לעיל. ואע"ג דתנן בפ"ד דתנן מאזניס מטמאין אפילו אוכלין ומשקין. ז"ל דהכרעה שאין דחשבוין ג"כ כנישא ע"ג הזב כמ"ש הר"ס סס שאם לא היה הזב ככף שניה היו מכריעין עדיין יותר. דלא כתו"ט שכתב דל"ל שלא הוסיף מכה הויה דהכרעה ולא ראי' היא. גם מ"ש תו"ט דהר"ס פי' דמתני' דוקא בהיסט ומש"ה הזב נישא עליו טמא דהמטמא אין בו רוח חיים עכ"ל ומימה גדול אריך כתב דברים כאלה דטמא דקתני דוקא בהיסט וכלפי לייא דאי בהיסט טמא כ"ה בלא היסט וא"כ יאמר היסט דוקא. ובאמת הדמיוס הטעמו לבעל תו"ט שלא הדפוס יקודות הפסק בין שני דיבורים דהר"ס מפרש זה ארישא כל הנישא ע"ג הזב טמא דאי מיירי בהיסט ינחא דהוי בכל דבר וכו' אלא מתחיל דבור אחר וכל שהזב נישא עליו טמא דאין היסט אלא לדבר שיש בו רוח חיים ע"כ וכו' כפי' הרא"ש. ולפי שלא נמצא כפי' הר"ס הפסק בין הדבורים כמו שהוא ג"כ לפנינו בלא הפסק כבוד תו"ט שהכל דבור אחד והוספי

והוא היסטו של זב שהזב מטמא או המטמא את הזב אע"פ שאין משקין ונישואין הרי הן כנושא ונישא כדלחצי

מאובלן והמשקין והפירש
ע"י שם סי' :

אלהיה רבה

הטמא מלמעלה והטהור
מלמטה. ה"ה דלפלו
מקל עמא על מקל
טבור עמא לכ"ע אלא
משום סיפא דמשכב וזבוב
דאי מקל טבור. על
המשכב ומקל עמא על
המשכב טבור כדתנן
בפירוק :

משנה אחרונה

עד הערב והיינו שהזב
חתיו אלא כלים נמי
מטמא ע"כ. כוונתו
דיטמא עד הערב לא
שיד לנדי אובלן ומשקין
שאין להן טהרה עולמית
אלא לענין כלים קאמר.
הכ"מ נדחק בזוונתו
ויש ג"כ ט"ס בדברי
ומה שחמה ה"ר קורקס
על הראב"ד דהאריך
אפשר שטמא כלים אלא
הלכה רוחת היא
שעליו אין מטמא אלא
אובלן ומשקין ע"כ. יש
לחמה איד עלה על
דעתו שגשג מן הראב"ד
האגויה שהזכיר בעלמו.
אבל באמת אין כאן
קושא דהראב"ד דקאמר
דמשמא כלים היינו עד
שלא פירש. ולאחר שפירש
הלכה רוחת דאין
מטמא אלא אובלן
ומשקין. ולפי"ו נראה
דמאן דגרים הכא גבי
משכב ומושב מלמעלן
מטמא שנים היינו דס"ל
כשיטת הראב"ד דמטמא
בגדים ומטמא נמי שנים
וכן מפורש בהשגחו שם
דיו ה' : דהתמא
מלמעלן והטהור מלמעלן.
קל קשה כיון דנרא
ופיפא חד דינא להו
אמאי פליגינהו בתרי בני
ליעבריהו וליחתי הכי
אזבנו של חזק הובח
הנדבך והטהור מלמעלן
או טהור מלמעלן ושמא
מלמעלן מטמא שנים
וכו'. ושם משום דלא
דמו דרישא שהטהור
למעלן אין עומאחא אלא
מדרבנן וחומרא בעלתא
שאין שם לא משא ולא
היסט גמור ופיפא דהוי
משא הוב מדאורייתא
להכי לא עריב להו

אם לא פירשו כמו שכתבתי בסמוך ע"כ. ולשון הרמב"ם ז"ל שם
האובלן והמשקין והכלים שאינם עשויין לא למשכב ולא למושב ולא למרכב
שהיו למטה וישב הוב וכו'א בן עליהן מלמעלה ולא נגע בהם כולם
טבורים ע"כ. ובחזק מהרי"ק ז"ל שם ופירש רבינו שמדף שגינתו היינו
כלי שטף שאינם ראויין למשכב ולמושב ואפי"פ שבמטמא זו לא הזכירו
מרכב כללו רבינו עם משכב ומושב שודאי דינם שיה שגל זה אמרו
בר"ם בכל מערבין שאין למדון מן הכללות ואפילו במקום שאמר בהן חזק
דלא חיבא מרכב ע"כ. ג חתני שאמרו. קאי אדסליק מיינה אטמא
למעלה

והמשכב והמושב בו מלמעלן. לשון ספרא ק"ו שיעשה
על גביו משכב. מה אם במקום שלא עשה
חתיו מדף. עשה תחתיו משכב. במקום שעשה ע"ג מדף.
חיו דין שיעשה ע"ג משכב. ת"ל כל המשכב אשר ישכב עליו.
חתיו הוא עושה משכב. ואין עושה
ע"ג משכב. הרמב"ם :

והמדף מפורש במשנה ו' פ'
דלעיל :

מטמאין אחד ופוסליו ה' ה"ג
בס"א. וכן הוא

בנוסחת מהר"ם. וכ"כ הר"ם
בהדיא במשנה ו' פ' דלעיל. דעליונו
של זב מטמא ה' ופוסל אחד. ואפי"פ
שבפי' הרמב"ם מועתק כגו' הספר
מטמא ב' ופוסל אחד. ולא הוגה
בו דבר בגא"י. מ"מ כ"ל עיקר כגו'
ס"א. וכן נראה מו"מ בחבורו פ"ו
מה"מ [הלכה ה'] שכתב אם היה
אחד ממוטמא משכב ומושב למטה
ואבן על גביו ואובלים ומשקים וכלים
הרי שלא עשאן אלא ראשון בלבד.
אם היה האדם למטה והזב למעלה בו'
וכן מסיים עוד בזה הדין שהאדם ראשון. והאבן חזק מטמא
לענין מדף. ואפי"פ באדם קודם שפירש מטמא שאר כלים.
וכן לעומת שנים ולפסול אחד. ולא הולך לפרש. ותדע שהרי בפירושו למשנה ד'
פ"ק דהלכות כתב ג"כ דנושא
הזב הוא ראשון. ומפרש לענין שלא יטמא אדם וכלי חרס. אבל שאר כלים מטמא. הרי שנתן לו דין אדם למעלה. ומכיון
שמטמא שאר כלים מטמא שנים באובלים ומשקים ופוסל ה'. מכלל דרבי יהושע דלעיל. ולכך נראה ודאי. דראשון שכתב
בחבורו היינו שלא יטמא אלא אחד. וכגו' ס"א: **פרישו** מטמאין שנים בו'. לפי שהמשכב אב הטומאה. אפילו כשתתרוקן
הזב ממנו. כמו שהעתיקו לשון תורת כהנים לעיל בסוף פרק ב' : **ג מפני** שאמרו. לשון הר"ב כלומר מפני מה אמרו
האובלים

והמדף (יד) מלמעלן (בה). מטמאין

שנים ופוסליו (א"י). פרישו. מטמאין

אחד ופוסליו אחד. והמשכב והמושב

מלמעלן (י). מטמאין שנים ופוסליו

אחד. פרישו מטמאין שנים. ופוסליו

אחד. האובליו והמשקין והמדף מלמעלן

שהוריקין: **ג מפני** שאמרו (כ) כל

הנושא

והוא כלן טמאין. וראשון לטומאה וכו' חזן מן האדם וכו'
ומשמע לכל דבר. ושאינו מטמא אלא אחד ופוסל אחד. ואפי"פ דכתב עוד אבל אם היה האדם למטה והזב למעלה בו'
טמא משום נושא ככל נושא בו' שהנושא ראשון לטומאה. וכן מסיים עוד בזה הדין שהאדם ראשון. והאבן חזק מטמא
שנים ופוסל ה'. לא קשיא דהתם לאחר שפירש מייירי. וכמד ליה דילמד מן המפורש דלעיל מיינה כשהזב למטה דקל הוא
לענין מדף. ואפי"פ באדם קודם שפירש מטמא שאר כלים. כמ"ס בהדיא כד. במכ"ס כאן דקודם שפירש יש בו חומר לטמא
שאר כלים. וכן לעומת שנים ולפסול אחד. ולא הולך לפרש. ותדע שהרי בפירושו למשנה ד'
פ"ק דהלכות כתב ג"כ דנושא
הזב הוא ראשון. ומפרש לענין שלא יטמא אדם וכלי חרס. אבל שאר כלים מטמא. הרי שנתן לו דין אדם למעלה. ומכיון
שמטמא שאר כלים מטמא שנים באובלים ומשקים ופוסל ה'. מכלל דרבי יהושע דלעיל. ולכך נראה ודאי. דראשון שכתב
בחבורו היינו שלא יטמא אלא אחד. וכגו' ס"א: **פרישו** מטמאין שנים בו'. לפי שהמשכב אב הטומאה. אפילו כשתתרוקן
הזב ממנו. כמו שהעתיקו לשון תורת כהנים לעיל בסוף פרק ב' : **ג מפני** שאמרו. לשון הר"ב כלומר מפני מה אמרו
האובלים

שלמה **מלאכת**

אין לי אלא כל זמן שיושב עליו מנין לעשות ריקס כמלא ת"ל כלי עכ"ל ז"ל :
והמדף מלמעלן מטמאין שנים. נוסחא אחרת מטמאין אחד והוא הנכון
והיא הגריסא שפירש רעז"ל. והוא ג"כ לשון החכם הר"ם ז"ל
ה"ג מטמאין ה' ופוסליו אחד ול"ג מטמא שנים דהתנן פ"א דהלכות
הבגדים הנוגטין בזב מטמאין בגדים. עכ"ל שם. עוד כתב על מה
שכתב בפי' הרמב"ם ז"ל או אובליו ומשקין או משכב ומושב הכל טמא
והוא מטמא שנים ופוסל אחד וכו' וזה לשונו שיבט נכל בספרים דאין
בגדים הנוגטין בזב מטמאין שנים דאין אלא ראשון בין אם פירשו בין

י כין **תפארת ישראל** **י כין**

והר"ב כ' ומכיד על האזכב. ותמוז] אפי"פ ה"ל כנישא ע"ג זב.
שהוא אב הטומאה קודם שפירש טומאה ולאחר שפירש חיו רק
ראשון: (יש) ר"ל מדדיו כה"ע. עושה ראשון ושי בחולין.
ופוסל גם שלישי בתרומה. אבל אמ"ע אדם וכ"ח: (ב) שהסור
חתיון אזבנו. או שירד עליון מהנדבך: (א) הטהור: (ב) דלאו
חיו רק ראשון: (ג) אפילו רק אזבנו של הטהור: (ד) כל

ורישא דחידוש הוא חביבה ליה ותיני' ברישא: והמדף מלמעלן. פי' הר"ב כל כלים שאין ראויין למשכב מדף קרי להו פ"כ. ואפי"פ דתני אובליו ומשקין שאין ראויין
למשכב קרי נמי ליה: מדף דסד"א אובליו ומשקין דלעילין להב טומאה אף מן הראשון גזרו בהו כשהם עליונו של זב. אבל כלים שאין מקבלין טומאה אלא מן האב
לא קמ"ל דע"ג דתני משכב ומושב שהם כלים סד"א משכב ומושב דחומרי בתחתיו גזרו בעליונו אבל שאר כלים לא קמ"ל: מטמאין אחד ופוסליו אחד. כך היא עיקר
הגריסא וכמ"ס תוי"ט. ולעיל פירשנו דמדינא עליונו של זב לעולם אין מטמא שנים בין דאין מטמא בגדים וכלים אלא אובליו ומשקין ככלל דר' יהושע. אלא באדם
למעלה כיון דשיד ביה עומאחא משא והיסט גזרו בהו אטו מסיט ונושא. אבל בכלים שאין בהם דין משא והיסט כלל אמאי נגזר אוקומה אדאורייתא לעומת אחד:
ג מפני שאמרו. לשון הרב כאן אין מתוקן כמ"ס תוי"ט. ונראה דמתני' דהכה דלעיל קאי דאחרת כל שהזב נושא עליו טהור חזן מן האדם. ואמאי נמי אובליו
ומשקין ומדף שחת הזב טבורין. שמשין מכל הי דאין הוב מטמא במשאו לא כלים ולא אובליו ומשקין אלא אדם לבד. והשחא אחי למימר דלא בזב בלבד
אמרו אלא מפני שגם בכל הטומאות הדין כן ופתח במשכב בכל הנושא ונישא טהור חזן מן האדם. והדר תני נבלה בג"כ אינה מטמאה במשאה אלא האדם. ובאדם
נמי

כל הנשוא מ"י פ"א פ"ה
ע"פ מ"י פ"א פ"ה
כל הנשוא מ"י פ"א פ"ה
מ"י פ"א פ"ה חוץ מן
המס' מ"י פ"א פ"ה מ"י פ"ה
כ"ז

תוספות חדשים

ג בהר"ב ד"ה כל
הנושא ע"ג נבלה
בארם כו' ז"ל הרא"ש
חוץ מן האדם וכו' וגבי
נבילה דלא קתני חוץ מן
האדם איירי בלשון כלומר
וכל אדם הנושא וישא ע"ג
נבלה טעור ע"כ וכן הוא
כוונת הר"ב וכלל נדבדיו.
ומ"ם התו"ט יבבל זה
אינו כוון במח"כ ודלגתון.
(בית דוד) וכן הסכים
עמו בספר שבטם לדוד
וה"ל דאשכח הוא דר"ל
כל הבלים והאובלים
השואבין וכו' טעורין חוץ
מהכלי ואובלים כשמהליו
ואדם וכו' ונבלה כהדיא
מפ"י הר"ב ואין זה ענין
למ"ם הרמב"ם בפ"ה
ובכור הוא :

אליהו רבה

ג כל הנשוא ונישא כו'
גרסינן ולא גרסינן
מכני שאמרו. והוא כל
הנושא וישא נמי ע"י אבן
מסמא ונבלה שטעור חתת
האבן והמשכב מלמעלה
וישא שהמשכב חתת האבן
והטעור מלמעלה שהמשכב
אינו מטמא האבן מטמא
לא מלמעלה ולא מלמטה
ללא האדם : חוץ מן
האדם. וה"ה אם אדם
מטיע את המשכב טמא :
ע"ג הנבלה שטעור. שאין
הנבלה מטמא האבן מטמא :
חוץ מן המטיע. וזהו
המשא האמורה בכ"מ
והוא המטיע את הנבלה
טמא אף שאינו טעור אלא
שהטעור בקנה או בקף
מאזינים. ומטיע אינו
מטמא אלא אדם כדמטיע
בטומאת שאין דבר מטיע
את הטמא מטמא אלא
שיש בו רוח חיים ודלגתון
לעיל גרס סיקרן :

האובלים והמשקים והמדף מלמטה חתת משכב הזב
טהורים מפני שאמרו וכו' וקשה דהיכא קאי. שלא אמרו
בנתני' דלעיל אלא מלמטה חתת הזב. ולשון הרמב"ם לפי
שאמר בהלכה הקודמת כי * (האובלים) והמשקים וכלי שטף
מלונטן טהורים. ואפילו היו חתת
משכב הזב. אמר סבת זה אמרו
כל הנושא כו' ע"כ. וכלומר דודאי
דלא חזירא חתת משכב. מחתת
הזב עלמנו. ואע"ג דלא קמייירי
במשכב. מ"מ ממילא נשמעיניה :
כל הנושא כו'. כתב הר"ב ואין
נוגעין אפילו לא הפסיק ביניהם אלא נייר. הרמב"ם פרק ט'
מהמ"ש. ועיין במהני' ה'. גם עיין מ"ש במשנה ז' :

הנושא ונישא י) על גבי משכב.
טהור יא). חוץ מן האדם יב). כל
הנושא ונישא על גבי הנבלה.
טהור יג) חוץ מן המטיע יד).

נוגעין אפילו לא הפסיק ביניהם אלא נייר. הרמב"ם פרק ט'
מהמ"ש. ועיין במהני' ה'. גם עיין מ"ש במשנה ז' :
חוץ מן האדם. כתב הר"ב וכן אם נתנו אבן מסמא כו'
ולשון ספרא והיושב על הכלי אין לי אלא בזמן שהוא
יושב ונוגע בו. מניין לעשרה מושבות זה ע"ג זה אפילו ע"ג
אבן מסמא. ת"ל והיושב על הכלי אשר ישב עליו הזב יטמא.
מקום שהזב יושב ומטמא. ישב הטעור ויטמא. הרמב"ם. והוא דקתני אפילו ע"ג אבן מסמא.
דהא מייירי שהאבן מטמא ע"ג משכב. ובמשנה ג' פ"ק דכלים כתבתי בשם התוס' דריש פרק דם הנדה שהעתיקו. ועל
גביהן אבן מסמא : כל הנושא. כתב הר"ב באדם קא מייירי דאין לך מטמא במשא נבלה אלא האדם כמ"ס הר"ב
במשנה ז' פ"ק דכלים : כל הנושא ונישא ע"ג נבלה. כך הגי' בס"א והר"ב השמיט ונישא. כמו שהיא הגי' בספר. ומ"מ
פי' כלומר וכל אדם הנושא וניתן ע"ג נבלה. ואין כוונתו לפרש הנושא שענינו כמו ניתן. שא"ל שתהא כך משמעות הנושא.
ועוד דהא כתב דנושא את הנבלה ולא זו כו' טעור עד שיטענה. אבל הוכיח וניתן במקום ונישא. שהיה ראוי להיות במשנה.
ולשון הר"ב מועתק מפירוש הר"ם. ושם כתוב כלומר וכל האדם הנושא ונישא. ע"כ. והמנייה כך בלשון הר"ב לא הפסיד.
והרמב"ם העתיק ג"כ כמו שהוא בס"א. אבל פירושו דחוק דמפרש שאין ענינו אלא כשהאדם מלמעלה והנבלה למטה. שהוא
כובר דאם הנבלה למעלה מטמא במשא בלא היסט. ועי' עוד מזה בסוף המשנה : חוץ מן המטיע. כתב הר"ב דנושא את
הנבלה

נוגעין אפילו לא הפסיק ביניהם אלא נייר. הרמב"ם פרק ט'
מהמ"ש. ועיין במהני' ה'. גם עיין מ"ש במשנה ז' :
חוץ מן האדם. כתב הר"ב וכן אם נתנו אבן מסמא כו'
ולשון ספרא והיושב על הכלי אין לי אלא בזמן שהוא
יושב ונוגע בו. מניין לעשרה מושבות זה ע"ג זה אפילו ע"ג
אבן מסמא. ת"ל והיושב על הכלי אשר ישב עליו הזב יטמא.
מקום שהזב יושב ומטמא. ישב הטעור ויטמא. הרמב"ם. והוא דקתני אפילו ע"ג אבן מסמא.
דהא מייירי שהאבן מטמא ע"ג משכב. ובמשנה ג' פ"ק דכלים כתבתי בשם התוס' דריש פרק דם הנדה שהעתיקו. ועל
גביהן אבן מסמא : כל הנושא. כתב הר"ב באדם קא מייירי דאין לך מטמא במשא נבלה אלא האדם כמ"ס הר"ב
במשנה ז' פ"ק דכלים : כל הנושא ונישא ע"ג נבלה. כך הגי' בס"א והר"ב השמיט ונישא. כמו שהיא הגי' בספר. ומ"מ
פי' כלומר וכל אדם הנושא וניתן ע"ג נבלה. ואין כוונתו לפרש הנושא שענינו כמו ניתן. שא"ל שתהא כך משמעות הנושא.
ועוד דהא כתב דנושא את הנבלה ולא זו כו' טעור עד שיטענה. אבל הוכיח וניתן במקום ונישא. שהיה ראוי להיות במשנה.
ולשון הר"ב מועתק מפירוש הר"ם. ושם כתוב כלומר וכל האדם הנושא ונישא. ע"כ. והמנייה כך בלשון הר"ב לא הפסיד.
והרמב"ם העתיק ג"כ כמו שהוא בס"א. אבל פירושו דחוק דמפרש שאין ענינו אלא כשהאדם מלמעלה והנבלה למטה. שהוא
כובר דאם הנבלה למעלה מטמא במשא בלא היסט. ועי' עוד מזה בסוף המשנה : חוץ מן המטיע. כתב הר"ב דנושא את
הנבלה

מלאכת שלמה

למעלה ואובלין ומסקין וכלים למטה טהורים לפי שהמטיע אין בו רוח
חיים : חוץ מן האדם. שיש בו רוח חיים שהאדם הנישא במשכב נטמא
אע"פ שלא נגע בו וכו' כדמפרש רע"ל :

חזון נהום

ג כל הנושא ונישא על גבי נבלה. באדם קמייירי דלא שייך משא אלא
כבעלי חיים כלומר וכל אדם הטמא ונישא ע"ג נבלה טעור. חוץ מן
המטיע גבי משכב דקתני חוץ מן האדם ולא קתני חוץ מן המטיע כדמטיע גבי
נבלה ע"פ דלא כפי היסט ולריך ליתן עטם דמ"ס זה מזה דלא כדמייירי הנושא
כתוב

יבין תפארת ישראל יבין

טהורים. [והר"ב כתב אם היה הטמא או הישא אובלין ומסקין ומדף. משא
אבל נראה למשכב נטמא. ותמוה דברי און משכב עושה משכב כפ"ה דכלים ח"ג] :
לב) דאדם שנטמא את המשכב אף שלא הסיטו ואפילו החת אבן
מסמא. או הסיטו אף שלא נשאו. או נישא על גבי משכב אף
שלא הסיט. הכל טמא. אבל בהסויעתו המשכב לחוד. טעור :
לב) אפילו היה אדם נישא או נישא ע"ג העומאה. אם לא
הסיט. כגון שהיטה אחר עליו. והטמא לא התעטף. טעור. ושאר
דברים אפילו גם הסיטו או הסיטו מהנבלה. טהורים יד) ודוקא
אדם

ב' מלות אלו 'מפני שאמרו' ולפעד"כ לקיים גי' הספר. וה"ק.
מפני מה חילק לעיל. רק בזב בין נושא לנישא. ולא אמרו
סהם כל הנושא ע"ג א' מאבות העומאה טמא. ע"י משיב
מפני שאמרו במשכב [וה"ה מושב ומרכב דמנו ליה] ונבילה
[וה"ה שאר אה"ט דמנו ליה שמטמאין במשא. רק הדא
מייובה נקט] ובמה. בכל א' מאלו והורו כל הנושא ונישא וכו' :
ל) או : לא) ואפילו ה' הנושא או נישא ע"ג משכב דבר הראוי
להיות משכב. ואפילו הסיטו זל"ז. אם לא נגעו זה בזה

משנה אחרונה

נמי לא מטמא במשא גרידא אלא"כ היסט ג"כ. והדר תני המח שדינו ג"כ כמו הנבלה. ומפאן תלמוד לכל עומאת משא בכל המטמאין שאינה אלא באדם לבד וכ"כ
הרב פ"ק דכלים מ"ב והיינו נמי דתני בתוספתא הביאה הר"ם בר"פ אין היסט אלא לזכר שיש בו רוח חיים ע"כ. ומשום דענין משא והיסט אחד הוא קמ"ל כס
שאין משא אלא באדם שיש בו רוח חיים כך ההיסט ג"כ :

כל הנושא ונישא ע"ג המשכב טעור. וזוה חמור הזב משכב לענין נישא ע"ג דבזב טמא דרבי קרא כל אשר יהיה תחתיו ובמשכב טעור כמו בכל העומאות שלא
מלינו טמא נושא את הטעור. טמא ובכלים הראויין למשכב נמי חומר בזב שטעור משכבו אב. ואלו במשכב אמרי' פ"ק דכלים אין משכב עושה משכב. והא דאמרי'
הבא חוץ מן האדם. היינו בין הנושא טמא. הנושא טמא במשא והנישא ע"ג נמי דליף בת"כ מקום שהזב יושב ומטמא יב טעור נטמא והביאו תו"ט כפ"ה
ומש"ה דוקא באדם הנישא ע"ג ובלי לא ללשון ויביה אינה אלא באדם החי כמ"ס הראב"ד ספ"ג מהט"ז :

חוץ מן המטיע. הבא לא תני חוץ מן האדם בזמן שהוא מטיע. דלא לריך ביון דאינו אלא במטיע ממילא משמע דדוקא באדם דאין היסט אלא כדבר שיש בו רוח
חיים כדפי' לעיל. ולעיל במשכב לריך למיתני חוץ מן האדם דהתם עיקר דינא לריך להשמיענו דאין משא אלא באדם דלכתי לא תני לה כשום מקום ומשום דבני
זכ תני חוץ המשכב ומושב והאדם תני במשכב דלענין אדם שזה לזב ולא לענין משכב ומושב וביון דתני לה בזב ובמשכב ממילא דה"ה לכל העומאות וכל היבא דתני משא
או היסט אינו אלא באדם. ונבי מח בסמוך משום דתני חוץ מן המטהיל דאפילו כלי המטהיל עמא ומש"ה לריך למיתני ואדם בזמן שמיט לאפוקי כלי. וכתב הר"ב
דנושא את הנבלה ולא היוזה טעור עד שיסיט ע"כ וגבי משכב לא תני מטיע דהתם במשא לחוד טמא אע"פ שאינו מטיע. ולא ביאר מ"ל להלק ביניהם כיון
דבתריוויה כתיב הנושא. וכתב הר"ם משום דמשכב חמיר שמתמא בנדים בנגע ונבלה אינה מטמאה בנדים אלא במשא וכ"כ הרא"ש. ועדיין אינו מיושב דמת נמי
נטמא בנדים בנגע וקתני דעבי היסט ונדקא תו"ט בזה בסמוך. אבל כפ"ק דכלים מ"ג העלה הר"ם עטם הגון בזה שיש חילוק בזה בין איתם שמטמאין באבן מטמא
לאיתם שאין מטמאין באבן מטמא. והזב והמשכב והנדה והמ"רע והגולת כולן מטמאין באבן מטמא ויהי לא לריכי היסט עט המשא דכל עיקר מושרא דאבן מטמא

ר' עובדיה מברטנורה זבים הנוגע פרקה תוספות יום טוב קבט

ציונים

כל הנושא מ"י ט"ס
ה"ד חוץ מן המאהל מ"י
ט"ס ה"ל ו"אם מ"י
ט"ס ה"ל :

תוספות חדשים

ב תו"ש ד"ה ואדם בו
אלא בק"ו בו . ועין
פ"א מהט"מ הלכה ב' כ"מ
שכתב דהאי ק"ו אינו אלא
גילוי מילתא בעלמא לעיני
עוממא ו' דלף דבלה
אינה עוממא אלא עוממא
ערב :

אלוהו רבה

ר"א אף הנושא . פטשא
דמתני' דר"א מתמר
ואמר אף הנושא בלא
היסט פ"י אכן מסתא בני
וקסבר נבלה מני מעמא
באכן מסתא וישא בלא
מסית או מסית בלא ישא
עמא אלא דבגמרא מתמת
קשיא מניס למתני' .
וגריס ר"א' והוא שישא
ומיקל דסבר מסית אינו
מעמא אלא כשהוא נושא
ג"כ שהנבלה היא למעמא
מהאדם אבל מסיתא בק"ס
או כקפ מאויס טעור
לר"א וישא לחד סב"ל
ע"י אכן מסתא דכ"ס
טעור נבלה . ואדם בזמן
שהוא מסית . קא פריש
הוא אדם ממש דהואיל
עמא הכל קתי במסית
אדם דוקא :

משנה אחרונה

שאינה ניוזת ואינה
ניסונית ומינה שמעינן
דמטמו בלא היסט .
אבל שאר העוממות
לכד מאלו דאתמעטו
מ"ו אכן מסתא בר"פ
דס הגדה מקרא בעו
היסט עם המשא דסתם
משא שנושאה והנידה .
ותדע דתנן במ"י גדה
הזב והזבה שמתו
מטמאין במשא ופריך
בגמרא אעו כל מת
לא מטמא במשא . ומאי
קשיא דילמא הזב
הזבה מטמאין במשא
גרירא בלא היסט
כדלקמן מ"ו . אבל מת

הנבלה ולא זו ממקומה גם לא כו' עד שיסיימה . וכן לשון
הר"ש וכתב דמדלח קתי גבי משכב נמי חוץ מן המסית .
ש"מ שמטמא בלא מסית ולריך ליתן טעם מ"ש זה מזה . הא
בחרויהו והנושא כתיב זהו . ושמה משום דלחמיר רחמנא
במשכב דאפילו הנוגע מטמא בגדים .
ואילו גבי נבלה תנן בפ"ק דכלים
(משנה ב') וחשובי בגדים במגע
ע"כ : **רבי אליעזר** אומר אף
הנושא . כתב הר"ב בגמרא מפרש
בפרק העור והרוטב (כוף דף ק"ד).

הר"ש . ואע"ג דהגי' החס והוא דנישא . וכן העתיק הר"ש .
החס הנבלה קתי שמהל נישאת והיינו והוא שנושא שכתב
הר"ב שטינו שהאדם נושא הנבלה ובלא וחרף דוגמתו בחוס'
שאתתיק לקמן בסוף משנה ה' : **כל** הנושא נמי בחדם
דומיא דנבלה וכ"כ הרמב"ם בפ"א מהט"מ : **כל** הנושא
ונישא ע"ג המת טעור . פי' הר"ב כגון עלי' מפסקת כו' וכ"כ
הר"ש ולרבותא דאפילו משום משא שמכביד עליו אינו מטמא
לפי שאין במת משום אכן מסתא כדפי' בפרק דלעיל משנה
דבר המחיל שהוא חוץ וכתתן בזהלות . והיינו נמי דבסוף
היתה שם עוממה רלוזה והוא הדבר ג"כ שכתב הר"ב במשנה ו'
וכדמסוק ח"כ בכה"ג דמפרש לה הכא היינו שאינו רלוזה אלא אל
מפסיק : **חז"ן** מן המחיל דמחיל בין שהמת מחיל על החדם והחדם
נושא . נטמא' החדם מתמת עוממה אל . כמו שכתבתי בריש פרק ג'
אלא חס אין המת זו ממקומו שאין כאן היסט טעור וכ"כ הר"ש . ולא פי' הטעם מ"ש במת משא . והכא ליכא לתרואי
כמו בנבלה . דטמא מת מטמא בגדים כדתיקן בקמא מחילה . אבל כ"ל דטומאת משא דבמת . לא למדוהו אלא בק"ו ממשא
דנבלה . למ"ש בספ"ק דזהלות ולפיכך דיו לבא מן הדיו להיות כדון . ושלא יטמא משאו אלא ח"כ הסוט כמו בנבלה
וקשה דלמאי לא פליג ר"א . ועיין בסוף משנה ו' ז' והרמב"ם דפירש בנבלה דהא דבעי דמסית דוקא כשהנבלה תחתיו . ה"כ
בחדם מפרש כשהאדם נושא המת עליו מטמא במשא . אמנם כשהאדם נושא ע"ג מת ולא היה מחיל . שיש ציונים

מחילה

חזון נחום

כתיב וי"ל משום דלחמיר רחמנא במשכב דלף הנוגע מטמא בגדים וצ"י נבלה
תנן וחשובי בגדים כנגע פכ"ל פי' הו' והוא מהר"ש ו"ל ועיין עוד בפ"י לקמן גבי
חוץ מן המחיל ועיין בדברי הרמב"ם פ"א מהלכות טומאת מת דין ו' ובגמ' שם .
כתב הרמב"ם פ"ט ממעמאי חו"מ וכן אם מסית המחיל את הכלים או את האוכלין
והמשיך הרי אלו טעורין ע"כ . וכתב מן שהוא פשוט :
ואדם בזמן שהוא מסית . כתב הר"ב אלא חס אין המת זו ממקומו שאין
כאן

המסית בלא נושא ואתא ר' אליעזר למויב והוא דנישא ומאי אף אימא
בין אמגט בין וקאי בין אמגט בין אמגט דאין מעמאין אפילו במשא אלא ח"כ
ו' ו' כבא דהנוגע בזובי של זב וכו' :

מקלת

מלאכת שלמה

ר' אליעזר מ"מ ר' אלעזר בלי ו"ד :
בפי' רעז"ל ר' אליעזר אומר אף הנושא בתלמודא מפרש וכו' . אמר
המלקט בפרק העור והרוטב דף קכ"ד אלא ש"ע דהתם מיייתי לה
לענין שני הלואי ויתום של נבלה שמתכן בקיסם והלשון אשר שם ה"ג ליה
אחד הנוגע ואחד המסית ר' אליעזר אומר אף הנושא כללן מתני'
דבסמוך בסיומן ז' . ופי' רש"י ו"ל שם אחד הנוגע כשי הלואי ויתום
אחד המסיתן טמא ע"כ . ודייק התם בגמרא אעו נושא לאו מסית הוא
ד'אמר ר' אליעזר אף הנושא . אלא לאו הכי קאמר אחד הנוגע ואחד
והוא דנישא ופי' רש"י ו"ל בלא נושא אע"פ שאין מחוברין יחד והוא דנישא וקאי בין אמגט בין אמגט דאין מעמאין אפילו במשא אלא ח"כ
מחוברין ע"כ . ועיין עוד בפ"י הר"ש ו"ל לקמן פי' ו' כבא דהנוגע בזובי של זב וכו' :

יבין

רק כשג"כ נשאה : לו' ואי"ל אף דמטום משא טעור . עכ"פ
הרי מחילה . וי"ל כגון שהיתה תקרה מפסקת כפ"ד כו' כ"ז :

תפארת ישראל

יבין :
אדם המסית לנבלה טמא : (יה) בחולין [קכ"ד ב'] מגיה הש"ס
למתני' . דה"ק ר"א הוא שנושא . ור"ל דמסית לנבלה אינו טמא

אינו מטמא במשא גרירא אלא עם היסט . אלא ע"כ היינו נמי דמשי מאי משא אכן מסתא דכל אכן מסתא היינו בלא היסט וכולי' פירקין בחדא דזבים מוכיח כן דבהנהו
דמטמו באכן מסתא קתי לקמן מ"ו אחד הנוגע ואחד המסית . כ"ז מדברי הר"ש פ"ק דכלים ושפתים יסק . ומעתה דברי משנתנו הם בדקדוק לכזב ומשכב דלא בעו היסט עם המשא קתי
כה' חוץ מן האדם של שהוא נושא טמא . ובנבלה ומת דבעו היסט קתי בזמן שהוא מסית וכן לקמן מ"ו ומ"ו . ומן התימה על הר"ש שנתקן כאן לחלק בין משכב
לנבלה משום עוממת בגדים עם במס' כלים דאין לאו דוקא אלא משום דקרא כתיב והיחית אכן חדא וזמנת על פוס גיבא וה"ה נייר המסית אלא כלים והוא
אשתמיס ליה . וכתב עוד רש"י ופי' רש"י ו"ל שם אחד הנוגע כשי הלואי ויתום
ולא מיוז ועיקר הטעם תלוי בזה שלא זו ולא מסית ע"כ . ונראה דה"ה איפכא אכן דקה הניווזת מטמא נמי בכל העוממות . וזוהי יש ליישב לשון הרמב"ם ריש הל' ע"מ
שכתב כל המטמאין במשא הוא אם ישא אדם את העוממה אע"פ שלא נגע בה ואפילו היה אכן בינו לבינה ע"כ . ונדחק כ"מ דהיינו אכן מסתא ואין הכל מיעמאין באכן
מסתא . וי"ל דמירי באכן דקה הניווזת : ר"א אומר אף הנושא . פי' הר"ב בגמרא מפרש והוא דנושא שאפילו המסית אינו טמא אלא ח"כ הסוט כמו בנבלה והוא למטה
כו' וכן כתב הרמב"ם . ולא יתכן דכיון שמסית היינו כנושא ומה לי אם היא למעלה או למטה ומי"ל חילוק זה . ובגמרא אמר דר"א אמר והוא דנישא שכתב כולו
מחוכר שמיטלטל כולו כאחד ולא ע"י בית יד ומייחי לה מקרא דכתיב נשא וקרינין נשא דבעיין נושא והוא דנישא וכ"כ הר"ש ור"א . ולקמן מ"ו דפליג נמי ר"מ
כה"ג עם העלה הר"ש דלא שייך עם כדמשי הגמרא אהך דהכא ומפרש לה . התם כפפשה דלף הנושא לחד ולא הכיס עמא ות"ק דוקא היסט בעי ומפרש שם
טעמיהו . ודברי תו"ש כאן אין מחורין : כל הנושא ונישא ע"ג המת טעור . בין אדם ובין כלים אף לכן עוממת משא במת בלא היסט היינו חוץ מן המחיל דמגד
הל עמא . וכן האדם בזמן שמסית אצל כלים אפילו היסטו טעורין דאין משא ולא היסט ככלים כדפי' לעיל : ואדם בזמן שמסית . והקשה תו"ש מאי טמא מת מוב

לכז

ד קצת טמא פי' פיה כד' טור' ה"א : והטמא פי' ט' טור' ה"ב

תוספות חדשים

ד בהר"ב ד"ח מקצת טמא כו' אפילו ראשי אצבעות. הר"ש כסס חוס' והרמב"ם פ"ח. והג"מ הלכה ד' י"א כתב פתם אלנפות וע"ש כ"מ :

אליהו רבה

ה הכי גרסינן הטמא על מקצת המשכב והטורח על מקצת המשכב טמא נמלאת טומאה נכנסת לו ויולאה ממנו במיעוטו מקצת טמא על המשכב כו'. שהטומאה נכנסת להמשכב מהטמא ששטן עליו אפילו במיעוטו של משכבו וכן יולאה ממנו לטמא הטורח ששטן על מקצתו אבל אין נכנסת ואין יולאה עד שיאחז רובו של טמא ודו"ט של טורח

משנה אחרונה

דבז לא בני היסט ובכ"ז לוכא לתרזי משום דאינו מטמא בגדים דהא חיובו נמי מטמא בגדים ע"כ נמשך אחר חיובו של הר"ש נבי נבלה דמשום שאינו מטמא בגדים הוא. כבר כתבנו לעיל שא"ל לזה אלא דכל שיטתו בחבן המטמא מנמא בלא היסט וכל שאיט כעומתת אבן המטמא אינו מטמא במשא אלא עם היסט וכמו שהעלה הר"ש עליו חילוק זה בפ"ק דכלים ולקמן מ"ו כתבו הר"ש ג"כ בקצתו ובמתני' דבבב רמז ג"כ לזה. ומה שתייר תו"ט לכו שטתו דטומאת משא בנת מנבלה אחי ואמרי' דיו וכי' אינו נכון דעיקר משא לאו מנבלה אחי אלא מהאיל אס טמא אהלו ק"ו משאו וק"ו דנבלה אינו אלא לרווחא דלמלא כדפי' פ"ק דהלכות. ומיהו

מחילה מהלכת. חז לא יטמא אלא אם הסיו : ד מקצת טמא על הטורח כו'. כתב הר"ב דלא צעיקן שיטת רובו וכו' וכ"כ הרמב"ם. וכבר כתבתי בזה לעיל במשנה ב' : ה הטמא על מקצת המשכב. פי' הר"ב רובו של טמא כו' דלא צעיקין על מיעוט משכב ולשון ספרא או על הכלי אשר הוא יושב עליו או על מקלטו. הרמב"ם : וד' הטורח על מקצת המשכב. פי' הר"ב רובו של טורח כו' אמר יתעלה בחדם אשר יושב על משכב הו. ואם על המשכב הוא. ובא הפי' הוא עד שיטמא רובו עליו. הרמב"ם. ומ"ש על משכב הו. לא דק. בדגדה כתיב : * [נמצאת טומאה נכנסת כו'. כה"ג חנין נמלא כו' במשנה ד' פ"ק דחולין. ושם כתבתי למאי לריבא משמא דסוגי' דהתם. ולא ידענא למאי לריבא הכא] :

שחין כחן היסט טורח : ד מקצת טמא על הטורח. אפילו אלנפו של זב על הטורח. או אלנפו של טורח על הזב. או חבורי טמא כגון שער ולפרזיו ושיניו כל אלו נקראין חבורי אע"ג דליכא אלא מיעוט הטמא על הטורח או מיעוט הטורח על הטמא. נטמא הטורח. דלא צעיקן שיטת רובו של זב. אלא על המשכב ולא על האדם : ומקצת טורח על הטמא טורח. דצעיקן שיטת רובו. ואין הלכה כרבי שמעון : ד הטמא על מקצת המשכב. רובו של טמא על מיעוטו של משכב. נטמא המשכב. וכן רובו של טורח על מיעוטו של המשכב הטמא. נטמא הטורח. ולא צעיקין על מיעוט משכב כיון דרובא דטורח. ורובא דטמא. יושב עליו. דבמיעוטו של משכב טומאה נכנסת ובמיעוטו יולא. כדקתני סיפא

מסי' זו) : ד מקצת טמא על הטורח (ה). ומקצת טורח על הטמא. חבורי טמא (א) על הטורח וחבורי טורח על הטמא טמא. רש"א מקצת טמא על הטורח. טמא. ומקצת טורח על הטמא טורח (א) : ה הטמא על מקצת המשכב (א). והטורח על מקצת המשכב (ב). ומקצת טורח על המשכב. טורח. נמצאת טומאה

נמלאת טומאה נכנסת לו ויולאה ממנו במיעוטו : מקצת הטמא על המשכב. כיון דמיעוטו של טמא הוא אף ע"פ על כל המשכב : טורח. עד שיטמא עליו רובו של זב : ומקצת טורח על המשכב. כלומר או מקצת טורח אפילו

מלאכת שלמה

ד מקצת טמא וכו'. ספ"ם דהלכות מטמאי משכב ומושב. וכתב שם הרמב"ם ז"ל דיראה לו לטומאה זו של חבורי שיער לפרינס ושיניו מדבריהם היא. וי"ם ומקצת טורח על הטמא טמא חבורי וכו'. תניא בתוספתא ואלו הן חבורין השניס והפרינס והשער שהם אלו הן מקלטים ראשי אלנפות ידים ורגלים ע"כ : ה נמצאת טומאה נכנסת לו ויולאה ממנו במיעוטו כל האוי בבא דמלאכת ארישא לחוד קאי וה"ם נמלאת טומאה נכנסת לו במיעוטו שהרי אמרנו הטמא על מקצת המשכב נטמא המשכב אע"פ שלא שכב רובו של הטמא אלא על מיעוטו ויולאה ג"כ ממנו במיעוטו שהרי ג"כ אמרנו והטורח אם שכב רובו על מקצת המשכב הטמא נטמא הטורח. ולריד דהדק אמאי איצטרך למיתני' אע"ג דל"ד לגמרי לנמלא כשר בשחיטה פסול במליהה וכו' דתני כפ"ק דחולין ודייקין עליה התם בגמרא כדכתבין התם סו"ד. תניא בתוספתא רוב טמא על מקצת הטורח או על מקלטו בוז טמא ובמשכב טורח

חזון נהום

כחן היסט טורח וכ"כ הר"ש ולא פירש הטעם מ"ש בנת מנבז והכא ליכא לתרזי כמו נבלה דטמא חז טמא בגדים אבל ל"ל דטומאת משא דבנת לא למדויה אלא בק"ו משא דנבלה כמ"ש פ"ק דהלכות ולפי' דיו לבא מן הדין להיות כדוון ואלא יטמא משאו א"כ היסט כמו נבלה ת"ט ועפ"ש ועיין בדברי הרמב"ם פ"א מהל' טומאת מת שם ז"ל ע"כ :

ד מקצת טמא וכו'. עיין בפ"י הרמב"ם ובתנורו ספ"ח מהל' מטמאי מ"מ טורח דיראה לו שטומאה זו של חבורין מדבריהם הוא : ה ומקצת טורח על המשכב. כלומר או מקצת טורח אפילו על כל המשכב טורח עד שיטמא עליו רובו של טורח ולשון הר"ב ז"ל ולשון הרמב"ם פ"ו מה' מטמאי מ"מ בילד מקצת טמא על המשכב ומקצת הטורח על אותו משכב המשכב טורח והטורח שטמא מקצת כליו טורחין והלאכ"ד השיג עליו וכן יושב דכרוי יע"ש ועדיין הלשון נגומנס :

והמסיו

רוב טורח על מקצת הטמא בין בוז בין במשכב טמא מקצת טורח [על רש"א מקצת טורח על הטמא אף בוז טורח :

וכו

יבין

תפארת ישראל

יבין

אופכת : (ש) ר"ל שערזו לפריזו ושיניו : (ט) דבשו שיטת רובו : (א) רוב הטמא על מיעוט המשכב : (ב) ר"ל או רוב הטורח על מקצת המשכב הטמא : (ג) אפילו על כל המשכב. או מקצת

לז) ר"ל דוקא בהיסט האדם למת או לנבלה נטמא אף שלא נגע ולא נשא. משא"כ בהיסטויהו אס לא נגע בהן טורח. כפ"ד ק"ו : (ח) בוז קמיורי אפילו הים מקלטו על אדם טורח או

בכאן א"ש לכו' דחילוק של אבן מסמא הוא חילוק ברור ומוכרח כדפי' לעיל וכלוהו משניות דפרקין הכי מוכחי כמו שפירש לקמן בס"ד. ומה שהקשה תו"ט עוד אמאי לא פליג ר"ח הכא. נמשך אחר פי' הרב דר"ח והוא דנטמא קאמז שהנבלה למעלה וכו' והוא מפי' הרמב"ם ולעיל כתבנו שלא מנינו חילוק בהיסט בין הוא למעלה או למטה. אלא העיקר כסוגיית הגמ' שלנו וכפי' הר"ש והר"ם דר"ח והוא דנישא קאמז לאשוקי שני חלאין כדאיתא בגמרא וממילא לא שייך זה גבי מת דלא כתיב ביה משא ולא שייך נושא והוא דנישא : ד מקצת טמא על הטורח. פי' הרב אלנפו של זב על טורח כו' דהך דינא לא שייך אלא בוז דמטמא במשא גרידא בלא היסט ובנחת אלנפו אין שם היסט ולא מטמא אלא בוז וחבריו אבל כל שאר המטמאין במשא לא מטמו בהנחת אלנפו כחן היסט וכ"כ הר"ש בהדיא פ"ק דכלים מ"ג דמת לא מטמא בהנחת אלנפו וכמ"ל מ"ב. ובלא"ה מהני' גושה מוכחא דבז חיירי מדקתני מקצת טורח על הטמא וזה לא מלינו בשום טומאה שהטמא נושא את הטורח מטמא חזון מהסיוט על זב. ומ"ם הרמב"ם בחבורו דטומאה זו מדבריהם כתבנו טעם לזה לעיל מ"ב. ומיהו בכאן נראה טעם אחר לפי מ"ש לעיל דכל המטמאין בכאן מטמא ח"ל היסט עם המשא ודין אבן מסמא אינו נושא אלא במשכב ומושב דמשא יושב נפקא כמ"ם הר"ש פ"ק דכלים שם. וכ"כ התו' במש' נדה ר"ם דם הגדה והכא בחדם חיירי שאין טומאתו משום משכב אלא משום טמא הו. והדר ה"ל משא זה ככל טומאת משא כשאר טומאות שאינו מטמא אלא עם היסט ובנחת אלנפו שאין שם היסט אינו אלא מדבריהם : דחבורי טמא. ואלו הם חבורין השניס והשער והפרינס. הרמב"ם. וכ"מ פ"ג דהלכות מ"ג שאלו שהם בתולדה נקראו חבורין אבל שאינו בתולדה כגון בנק הנדבק בכשרו אינו מטמא אפילו בנגע כמ"ם הר"ש פ"ק דכלים מ"ג. ומנינו אפילו מה שאו בתולדה אלא שאינו מתקיים נמי טורח והוא כמות של קטן פ"ט דמקואות מ"ד : ר"ש אומר מקצת טמא כו'. וגראה טמא דר"ש דואיל וטומאה זו אינה אלא מדבריהם כמ"ל לא גזרו אלא במקצת טמא על הטורח שבוטב כל טומאת משא. אבל מקצת טורח על הטמא אפילו כשנישא רובו עליו ככל משא שאינו אלא שיטת הטמא כולו ממקומו כמ"ם התו' בשיבויין דף כ"ז ובמיעוטו לא גזרו : ה נמצאת טומאה נכנסת ויולאה במיעוטו. ליטמא יתירה הוא וכתיב תו"ט דלא ידע למאי לריבא. וגראה משום דלפינן רוט על זב ורובו של טורח מרי קראי רובו של זב ולפי' מדכתיב אשר ישכב עליו הו. ורובו של טורח מדכתיב אס על המשכב הוא עד שיטמא

רוט

כבר מ"י ע"ס מ"ט כ"ט
וכן באבן מ"י ע"י מ"ט כ"ט
ה"א :

חלופי גרסאות
ה וכן כבר ג"ד וז"ל וז"ל
וגרסאות אחרות
ה תוספות הדרשים
ה ה"י ד"ה בין
מלמעלן ב"י ש"ס
בשמו. ע"י מ"ס ה"י
דוד שהיה להקטין על
המ"י כ"ה וכן שופטים
לדוד מיישב הכל על נכון:
ה ה"י ד"ה בין
מלמעלן ב"י ש"ס
ש"י ש"מ ב"י וכן
כ"כ ה"י כ"ס תוס'
מסנה א' :

אלוהו רבה
בש"י עליו : כבר ש"ל
תרומה כ"י גרסאות ולא
גרסאות וכן. וקמ"ל ש"י
המשכב מטעם בלחן מסתא
בין מלמעלן בין מלמעלן
וכן באבן המנוגעת
קמ"ל ש"י ח"י ח"י המנוגעת
מטעם בלחן לא כשהוא
מאילן על אחר דבר או
אחר דבר מאילן עליו
אלא כשדבר אחר מאילן
על שניהם טעם ש"י
ביאה האמורה בתורה :

משנה אחרונה

רוכז והביאו תו"י
בפ"ד מ"ד. ואלו
במיעוטו של משכב בלחן
אלא חד קרא גבי גדה
או על הגלי אשר יושבת
או על מקלטו ילפי'
מיני' שמיעוט המשכב
נעמא כולו. אבל
לעמא הטהור שישכב
על מיעוט הטמא לית
לן קרא. משום דשמיעין
לה כי היכי דנכנסת

והנייר צינתיים. עיין מה שכתבתי לקמן משנה ו' : בין מלמעלן בין מלמעלן טהור. לשון הר"ב דאין מטמא אחרים ולא מקבל טומאה בהיסט אלא דבר שיש בו רוח חיים וכן הם דברי הר"ש ולשפתיה אולי שכן פי' גם כן להא דתנן בריש מחני' ב' וכל שהזב נישא עליו טהור וכמ"ס שם בשמו. אבל הר"ב דלא אשתמיט התם לפרושי הכי ודאי דבמחם נקטיה ולא ה"ל לפרש אלא כמשמעה דבמשא קיימין. וכן פי' הרמב"ם. וז"ל והודיענו כי אפילו אוכלים של תרומה לא יטמאו בציחות ע"ג משכב. ואפילו

ובן בכר של תרומה. אמתיותין דלעיל קמי'. דתנן כל הנושא ונישא על גבי המשכב טהור. ואפילו אוכלין של תרומה אם נישאו על גבי משכב. ויש בייבין דבר חולץ. אפילו הוא דק ציפור כגון נייר וכיוצא

הפסוק ציניהם אלא נייר דהיינו צבא להכא סיים וכתב וכן אם היסט המשכב את הכלים או את האוכלים והמשקים הכי אלו טהורין. אבל לא נתיבין צפי' המשנה אלא דדינא בעלמא כתב. ולא מן המשנה הוא. וכן הכ"מ ציאר דמלמנו ללמד ופשוט הוא. דכיון דליתו מטמא צמח אינו מטמא בהיסט ע"כ ולכן ודאי דהר"ב לא דק לפרש על המשנה טעמא דמסיט ולא ה"ל ללמוד מן הר"ש דהר"ש שאני שכן הוא מפ' ג"כ ב"שנה ב' דמייירי בהיסט וכדכתבתי. ובעיקר הדין דבעינן דבר שיש בו רוח חיים בין למטמא בין לקבל טומאה ה"מ פשהמסיט [הוא] אחריו שהוא למטה. בין שהוא טמא ואחרי למטא לבלמטה. ובין שהוא טהור ואחרי לקבל טומאה מאחריו שלמעלה לריך שיהא בו רוח חיים וא"כ כי קתני במחני' ג' גבי משכב חוץ מן האדם. אי מייירי נמי בהיסט כשיטת הר"ש ז"ל דלא קמי' אנושא אלא אנושא. מ"מ קשיא מהא דמחני' ה' ו' פ' דלעיל דבין כרע הוא בין כרעו הן טמאין וכן נבבלה ומת דפרקין ואין נראה לומר שסברתם לחלק בין היסט להיסט. ודהיסט דהכא שמכיר ומיזי בעלמא בלא הכרעה. ואיך כולאו בהכרעה דוקא דהוא כמשא ממש. שאין לשונם נראה

(* בר"ם בני' אנושא אלא אנושא

מלאכת שלמה

הכבר כדאמרן לעיל דאינו מטמא בהיסט אלא דבר שיש בו רוח חיים. ע"כ ז"ל : בין מלמעלן. כגון שהמשכב למטה והנייר על גביו והתרומה ע"ג הנייר בין מלמעלן כגון שהתרומה למען והנייר על גבה והמשכב ע"ג הנייר : אחד

תפארת ישראל

יבין מוליא טומאה לטהור שע"ג : מה' אדלעיל קמי' דקתני כל הנושא ונישא ע"ג משכב טהור : (כו) אע"ג שדק מנאד : (מו) שהיה למעלה

יבין

יקלף טהור על כל המשכב הטמא : (מד) של משכב דמוקלת נשכב הטהור נכנס לו טומאה מנוב שע"ג. ואם הוא טמא .

במיעוטו ה"י יושאת במיעוטו כדדרשי' מקום שהזב יושב ומטמא ישב הטהור וכטמא וה"י במיעוטו של משכב נטמא המשכב ומטמא נמי לטהור והיינו דקתני פנולא הטומאה נכנסת ויושאה כו' : וכן בכר של תרומה. פי' הרב דקמי' אדלעיל דתנן כל הנושא ונישא ע"ג המשכב וכו' והא דלא תני לה לעיל גבי משכב משום דלעיל אולי והשיב דיש חילוק בין משכב לשאר טומאות נבלה ומת דבעי היסט עם המשא ומשכב לא בעי היסט והדר תני מקלף טמא על הטהור דהוי נמי מהאי טעמא דלא בעי היסט ומטמא בהנחת אבנע. ואיירי דתני מקלף טמא תני אכתרי' טמא על מקלף המשכב והשתא הדר לדין נושא ונישא : ויהא תנא ע"ג המשכב. כתב הרב שאין מטמא אחרים ולא מקבל טומאה בהיסט אלא דבר שיש בו רוח חיים. ומאחרי און בהן טומאת משא אלא האדם כמ"ס הר"ב פ"ק דכלים מ"ב וכדפי' לעיל בפרקין. אבל לעמא פשיטא דלא' רוח ליטמא לריך רוח חיים דכלים ואוכלין ומשקין און בהן טומאת משא אלא האדם כמ"ס הר"ב פ"ק דכלים מ"ב וכדפי' לעיל בפרקין. ואין לך דבר מסיט את הטמא דנבלה ומת ומשכב מטמאין במשא. ומאחרי כפירוש חוספתא להנאון מוילגא שגורס און לך דבר שאין בו רוח חיים שמטמא בהיסט. ואין לך דבר מסיט את הטמא משמא אלא שיש בו רוח חיים ע"כ. וה"פ רישא איירי במסיט טמא את הטהור ולא מיניו טמא נושא את הטהור או מסיטו שיהא טמא אלא הסיטו על זב שיש בו רוח חיים. ויפסא און לך דבר מסיט את הטמא משמא אלא דבר שיש בו רוח חיים. פשט הוא זהו שאמרו און משא אלא בדבר שיש בו רוח חיים והיינו אדם דוקא כדפי'. וכל היסט שהזכר כאן היינו משא שההיסט מעיניו משא הוא כמ"ס הרמב"ם ריש הט"מ וכ"כ התוס' בעירובין דף כ"ו דבבבא דובתי קרי למשא היסט ע"כ והכא לרבותא נקט היסט דאפילו משא עם ההיסט דהמיר עפי אינו אלא בדבר שיש בו רוח חיים וכ"כ משא בלא היסט. וכ"ו דלא כתו"י שהיין דהיסט דוקא בבאן וכתב שהר"ש לעטמיה דלעיל מ"ב נמי נקט היסט דוקא וכו' ובמחילה מ"כ נשתבש כמ"ל מ"ב שהמדינים שם הטענה וכן נמשך אחר טענתו והשיג על הר"ב בתוס' וגם מ"ס תו"י עוד בעיקר הדין דבעינן דבר שיש בו רוח חיים דלעילוינו טמא ובשאר טומאות און לך טמא נושא את הטהור טמא כדפי'. אלא מ"ס דבעינן שיהא המסיט למטה לא ציאר כל הצורך דה"ל לפרש שזה אינו אלא בזב לבוד דלעילוינו טמא ובשאר טומאות און לך טמא נושא את הטהור טמא כדפי'. ועוד דגם לר"א אין פי' הר"ב שם מהויר שיהא דלא כהגמרא כמ"ל וגם און סברא לחלק במסיט בין שהוא למעלה או למטה דמ"מ כיון שמיזי ומיירי יש כאן משא. והר"ש והרא"ש לעיל פירשו לר"א כסוגית הגמרא ואין חילוק בין למעלה או למטה. גם מ"ס דתוספתא דלא כהלכתא דתני כלים הנוגעין בזב מטמאין שנים ופושלין אחד ולקמן מ"י תני הוין מן האדם ופי' הר"ב שם דכלים הנוגעין און מטמאין אלא אחד ומוה קשה על הר"ש וכו'. ועלם מחניו דברי הר"ש בר"פ שכתב דמחני' דמ"ס דמחוריייתא ותוספתא מדרבנן עשאוהו כזב לגבי אוכלין ומשקין. ונחזור לפי' המשנה הא דתני וכן בכר. דוקא בכר וכיוצא בו אבל אדם בין שהוא למטה בין למעלה טמא. לנטה טמא מטמא טמא. ולמעלה נמי דהא אמרינן מקום שהזב יושב ומטמא ישב הטהור נמשא. אבל בכר בין למעלה בין למטה טהור. למעלה שאין עליונו טמא אלא בזב ומקום שיש בו רוח חיים טמא כלי המונה עליו או בכר אלא אדם יושב שם כדפי' במ"ג שאין ישיבה אלא בחדם וכן אם הככר למטה טהור שהנושא און בו רוח חיים. ומחני' דנקט הך דינא במשכב ה"ה לנבלה ומת נמי כך דינס בין בכר למען או למעלן טהור ונקט משכב לרבותא דאע"ג דמטמא באבן מטמא והיינו משא גרידא בלא היסט וקד"ל לכבר הטעם נמי טמא דהאיכא משא קמ"ל דאין משא ולא היסט אלא בחדם וכ"כ נבלה ומת דבעי היסט וכבר לאו בר היסט הוא פשיטא דטהור :

וכן באבן המנוגעת טהור. ה"ה נמי לכל המטמאים במשא חוץ מוז טהורין ככה"ג כדפי' לעיל והא דנקט אבן המנוגעת משום פלוגתא דר"ש. ויש לדקדק אמאי נקט אבן המנוגעת ולא נקט מזורס. ובר"פ דם הגדה תניא יכול תהא אבן המנוגעת מטמא משכב ומושב ת"ל הוב ולא אבן המנוגעת. וכתבו התוס' שם דמזורע נמי אימעיט מהכא דכתוב הוב ולא המת ולא המנוגעת. וכתב הראב"ד בהשגות ספ"ג מחס"ל הא דלא תני מזורע משום דנהי דאינו עושה משכב ומושב אב כמו הוב אבל עושה משכב ומושב לטמא אוכלין ומשקין אבל אבן המנוגעת אינו עושה משכב ומושב כל עיקר ע"כ. ואפשר דהיינו נמי טעמא דמחני' הכא משום דהא דנקט גבי משכב בכר שהוא נתון ע"ג המשכב. לאו דוקא בכר אלא ה"ה כל הכלים בר מאדס דכיליה טעמא דאין משא באוכלין ולא בכלים אלא בחדם ואפילו כלים הרחויין למשכב שמתגוים למעלה

הנוגע בזה מ"ו מ"א מ"ב
פ"ב ה"א ופ"ב ה"א
פ"ב מ"ו מ"ב ה"א

אליהו רבה

ר"ש מטמא בור. קפצר
אכן המונגעת מטמא כהול
כמה שמתא כגון זה:
ו במשכב ומושב.
במשכב ומושב של כל
היו דחשיב של זב וכה
נה וילדת ומורע שגון
ממלאין בנז"מ כדתיא
בתוספתא הנוגע בנז"מ
של זב וכה נדה וילדת
ומורע ממלאין ב' ופסולים
אחד אחד הנוגע ואחד
המיטע וא' הנושא וא'
היטא ומיטעו אין כהם
ופ' לחמיני כפסחים
אדרבה זב תמור מטמא
ר' שכן ומושב וכהיטע לא
גרסין במשכב ומושב אלא
כהיטע גרסין המורע ומי
מטמא בנז"מ והכי תיח
כח"כ אחד הנוגע ואחד
המיטע. ולא קתיי מי
נוגע בו ומיטעו משום
משכב ומושב ומורע שאין
המטמאין הדיטע כהם
מטיעין את ההורה וכן לא
שייכא במשכב ומושב נוגע
בו שאין בהן רוח חיים:

משנה אחרונה

למעלה ממשכב או למטה
קצור מהאי משכב או למטה
להן טומאה משא ומשום
משכב נמי לא מטמא
דקיי"ל בפ"ק דכלים
אין משכב עושה משכב.
ומשום דבעי למיתני
דאכן המונגעת דמי
לגמרי לרישא דרישא
ולחכי לא נקט מורע
היה דמי לרישא דאס
היה תחת המורע
כלום ראוין למשכב
והיירי בניתח מטמא
הכלים בשורת משכב
לאוכלין ומשקין אכל
אכן המונגעת דאיו
עושה משכב קצור לגמרי
כמו ברישא:
ר"ש משמא בזו. נראה
דלא פליגי הכא
אלא כשהטומאה למטה
והכבר למעלה דת"ק
סבב למעלה מן הטומאה
לא מיקרי מקומה
דאין מקומה אלא מקום
שמוגעת הטומאה עליו
ולמעל' שאין הכבר משמא
לטומאה כלום אין זה
מקומו. ור"ש סבר כל

כן לעיל גבי נבלה ומת. גם כדתיא במשנה ז' פרק קמח
דכלים בשם הרמב"ם דהיטע דהכרעה היא משא ודאי וההיטע
דבעיין לרבויו היינו הנדה בעלמא. ולפיכך נראה בעיני
דתוספתא שממנה העתיק הר"ש לומר דאין מטמא ומתמא
בהיטע. אלא דבר שיש בו רוח חיים.
דהיה רבי אליעזר היה דפליג
במתי' ז' דקאמר אף הנושא.
דפירש הר"ב והוא שנושא. וקאמר
דמיטע שאינו נושא אין בהם. אבל
הר"ש לא פירשה כן. משום שהו
ג"כ אינו מפרש לרבי אליעזר
דלקמן כמו שפי' הר"ב. אלא דאף
הנושא ממש קאמר. וכל שכן מיטע.

ועוד מוכח דאותה תוספתא דלא
הנוגעים בזב כו' מטמאין שנים ופסולים א'. ובהדיא מפרש
הר"ב במשנה י' דכלים הנוגעים בזב אין מטמאין אלא אחד.
ומזה קשה על הר"ש כמו כן. דהתוספתא דלא כהלכתא. וכבר
הארכתי בזה למדי כפי כוונת החבור. אבל יא מזה שערדין
לריבין אנו למודעי בעיקר הדין דמגריך הר"ב שיהא בו רוח חיים למיטע.
דלא וכן כנבלה ומת דפרקין. ומתוספתא אין להכריע. לפי שאפשר לומר דרבי אליעזר
פירוש הר"ב דרבי אליעזר. ולפיכך דברי הר"ב מלבד דללא לוכך כתב בכאן
בעלמו דלא כהלכתא וז"ל: **ו במצורע** עיין במשנה י' וכחב הר"ב ומורע וילדת
נפקא לן מלוכר ולקבה לזכר
לרבות את המורע. ולקבה לרבות את
דנדה פי' הר"ב לזכר לרבות את מורע למטיטויו. ולקבה לרבות מורעת לדמה.
והכי איתא בסנהדרין פ"ד
ולא קטיא. דהכל בכלל הדיקס. ואם תאמר וילדת אמאי אינטיריך לרבות.
י"ל ליהדה יבשחא: **מטמא** שנים וכו'.
במגע אבל לא במשא. כדתנן בריש פרקין. ומכל מקום הנושא יא
ג' דחגיגה. ומה שכתב הר"ב דחשיבו אב הטומאה. עיין בריש הפרק: **ואחד**
כולהו לזב ממורע ומשכב ומושב טיירי. בין שהטמא מיטע לטמא. בין שהטמא מיטע לטמא.
ליכא לפרושי הכי (דכה כתב הר"ב בפרק ד' משנה ה') דכל טומאת המיטע טהורות.
וכל דכרותיה כמו שפירש רש"י בפרק ט' דשבת דף פ"ג) כן כתב הר"ש. ומוספות דפרק ו'
קאי המורע אלא אשאר. ע"כ. ה"ה למשכב ומושב. אלא דסוגיא דהתם
ואחד הנושא ואחד הנישא. כלומר ואפילו אינו מיטע מה שאין כן
כדפי' נוסף

ר' שמעון מטמא בזו (א): ו הנוגע

בזב. ובזבה (ב). ובנדה. ובילדת.
ובמצורע. במשכב (ג). ומושב.
מטמא שנים ופוסל אחד (א). פרש.
מטמא אחד. ופוסל אי (ג). אחד הנוגע.
ואחד המיטע (ג). ואחד הנושא.
ואחד

ואחד הנושא. ואף ע"פ שאין נוגעים. זב וכה ונדה בהדיא
כתיב. דכתיב זאת תורה הזב וגו' והזהר בנדה. ומורע
וילדת נפקא לן מלוכר ולקבה. לזכר לרבות את המורע.
ולקבה לרבות את היולדת: ואחד המיטע. המזין אותה
ממקומה

וכיוצא בו. אין מקבלין טומאה מן המשכב. דאין מטמא
אחרים ולא מקבל טומאה בהיטע אלא דבר שיש בו רוח חיים:
ורבי שמעון מטמא בזו. הואיל ומקומה טמא מטמא
בהיטע אפילו דבר שאין בו רוח חיים. ואין הלכה כרבי
שמעון: ו הנוגע בזב ובזבה וכו'.

כל הני שיה מגען למשאן דמטמא
אדס לעמא בגדים. הילכך חשיבי
אב הטומאה כל זמן שלא פירשו.
מאחר דמטמא בגדים. ולכך הנוגע
עושה א' וב' ופוסל ג' בחרומה:
פרש. ממטמאיו. אינו אלא ראשון
בעלמא ומטמא אחד לעשותו שני.
ופוסל שלישי בחרומה: ואחד המיטע.
ואחד

דכה פי' הר"ב לזכר לרבות את מורע למטיטויו. ולקבה לרבות מורעת לדמה.
והכי איתא בסנהדרין פ"ד
ולא קטיא. דהכל בכלל הדיקס. ואם תאמר וילדת אמאי אינטיריך לרבות.
י"ל ליהדה יבשחא: **מטמא** שנים וכו'.
במגע אבל לא במשא. כדתנן בריש פרקין. ומכל מקום הנושא יא
ג' דחגיגה. ומה שכתב הר"ב דחשיבו אב הטומאה. עיין בריש הפרק: **ואחד**
כולהו לזב ממורע ומשכב ומושב טיירי. בין שהטמא מיטע לטמא. בין שהטמא מיטע לטמא.
ליכא לפרושי הכי (דכה כתב הר"ב בפרק ד' משנה ה') דכל טומאת המיטע טהורות.
וכל דכרותיה כמו שפירש רש"י בפרק ט' דשבת דף פ"ג) כן כתב הר"ש. ומוספות דפרק ו'
קאי המורע אלא אשאר. ע"כ. ה"ה למשכב ומושב. אלא דסוגיא דהתם
ואחד הנושא ואחד הנישא. כלומר ואפילו אינו מיטע מה שאין כן
כדפי' נוסף

שלמה מלאכת

כבן נוגע ומיטע דוקא אבל לא נושא ונושא וכתבו חוס' וז"ל בפסחים
כפ' אלו דברים דף ס"ו אומר ר"ת הו דתני יניח דמשמע דהוירע
נמי מטמא בהיטע לא קאי אמורע אלא אשאר ע"כ:
אחד

כבן נוגע ומיטע דוקא אבל לא נושא ונושא וכתבו חוס' וז"ל בפסחים
כפ' אלו דברים דף ס"ו אומר ר"ת הו דתני יניח דמשמע דהוירע
נמי מטמא בהיטע לא קאי אמורע אלא אשאר ע"כ:
אחד

יבין תפארת ישראל יבין

דיו רק כראשון: (ג) דלהכי לא נקט נמי יטע. ור"ל שהיטע
הטומאה לטהרה היינו משום דטומאה שהיטע לטהרה טהור.
דאף למאי שהוכחתי לעיל כר"ס. (עיין סו' ב"ב) דגם כלי ואוכל
שנטמא בזב. קודם שפירש טומאה עושה לנוגע בו ראשון. עכ"ל
הכא רק בחדם הנוגע בזב וזכה וכו' קמייירי. דאי במה שאין
בו רוח חיים. לא שייך מיטע במשכב ומושב ומורע. דהרי
כל שאין בו רוח חיים שהיטע להטמא. טהור. חוץ מבזב.
כתוספתא פ"ה. וכ"כ נושא ונישא אף דשייך במורע עליו

למעלה או למטה מהכבר וכייר מפסיק. וקמ"ל דאיו מטמא
בשההייל על טהרה או בשההיילה טהרה עליו. רק בשהיו
טויהן תחת אהל א'. דזה טומאת ביאה אמור במורע.
רב"א: (ב) בין שההייל האבן או שההייל עליו. דס"ל דמטמא
באהל כמת: (א) או או: (ג) של אלו החמשה המגויין: (א) דכל
הנהו נגיעתן חמור כאלו נשאן. לטמא בגדים וכלים שנגע
קודם שפירש מטומאה. להכי גם למיין ראשון ושני הו"ל אב
הטומאה קודם שפירש: (ג) דכשפירש הנוגע מן הטומאה. אין
מקומו. ור"ש סבר כל

כבן נוגע ומיטע דוקא אבל לא נושא ונושא וכתבו חוס' וז"ל בפסחים
כפ' אלו דברים דף ס"ו אומר ר"ת הו דתני יניח דמשמע דהוירע
נמי מטמא בהיטע לא קאי אמורע אלא אשאר ע"כ:
אחד

כבן נוגע ומיטע דוקא אבל לא נושא ונושא וכתבו חוס' וז"ל בפסחים
כפ' אלו דברים דף ס"ו אומר ר"ת הו דתני יניח דמשמע דהוירע
נמי מטמא בהיטע לא קאי אמורע אלא אשאר ע"כ:
אחד

כבן נוגע ומיטע דוקא אבל לא נושא ונושא וכתבו חוס' וז"ל בפסחים
כפ' אלו דברים דף ס"ו אומר ר"ת הו דתני יניח דמשמע דהוירע
נמי מטמא בהיטע לא קאי אמורע אלא אשאר ע"כ:
אחד

כבן נוגע ומיטע דוקא אבל לא נושא ונושא וכתבו חוס' וז"ל בפסחים
כפ' אלו דברים דף ס"ו אומר ר"ת הו דתני יניח דמשמע דהוירע
נמי מטמא בהיטע לא קאי אמורע אלא אשאר ע"כ:
אחד

כבן נוגע ומיטע דוקא אבל לא נושא ונושא וכתבו חוס' וז"ל בפסחים
כפ' אלו דברים דף ס"ו אומר ר"ת הו דתני יניח דמשמע דהוירע
נמי מטמא בהיטע לא קאי אמורע אלא אשאר ע"כ:
אחד

דפוי' כס הר"ב. ועיין עוד לקמן: ז ואחד המסיט. ולא קתני נושא ונישא

הכא חינו מטמא במשא אלא אם כן שים בו ג'כ היסט. וכמו שכתב הר"ב בנבלה ומה. וטעמא דגרע הכא ממשכב ומושב.

חילופי בראיות. חילופי בראיות. חילופי בראיות.

וייר המפסיק שאינו נוגע ומיזי הטומאה. וכלעיל משנה ה'.

ואחד הנישא: ז הנוגע יד) בוובו של זב. וברוקו. בשכבת ורעו.

ממקומה חע"פ שאינו לא נוגע ולא נושא: ז רבי אליעזר אומר אף הנושא.

תוספות הדישים. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה

נקט אבן משום קרא וזומת אבן. דמיניה גמרינן אבן מטמא. אב"ל עיקר טעם תלוי בזה

וגליו. ובדם הנדה. מטמא שנים. ופוסל אחד. פרש מטמא אחד.

המסיט יי). ר' אליעזר אומר אף הנושא יי): ז הנושא יי) את המרכב.

אלוהו רבה. ח הנושא את הנבלה.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

את המרכב. בנושא את המרכב כתיב כבוד בגדים.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

דלך קתני נושא ונישא. דמשמע בלא היסט עכ"ל.

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

ולא בנוגע. ואין גונג אלא ראשון בעלמא.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה. ז חיו"ט ד"ה ר"א כ"ה.

ולא היסט עכ"ל. אב"ל לשיטת הרמב"ם

והנישא עליו והמסיטו. מטמא ב' ופוסל אחד. פרש. מטמא אחד

היינו מסיט. דנושא בלא מסיט טעור כדפרישית לעיל.

הוא כי חטאת מילה פסיו
 ח' חטאת מילה פסיו
 ח' האוכל חטאת מילה פסיו
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת

חילופי גרסאות
 ח' האוכל נבלת וכו' חטאת
 ח' האוכל חטאת מילה פסיו
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת

אליהו רבה
 ח' הכנים ראשו לאויר
 ח' התגור מהור גרסינו
 ח' ולא גרסינו וטהור התגור
 ח' וכן גרסינו כ"ג דטהור
 ח' אחרון קאי דנגרלה הא
 ח' טמא הוא דהא כעניית
 ח' הגליעה קיימי;
 ח' ובמי הטאת שאין
 ח' בהן כדי הויה, דאלו
 ח' יש בהן כדי הויה או אפשר
 ח' ליגע במים שלא יספיקו
 ח' ומטמא בגדים כהמא
 ח' כדחתיף כחוספתא הנוגע
 ח' נלמד נבלה וכונימו מרכב
 ח' ובמי טמאת שיש בהן כדי
 ח' הויה טמאת שנים ופוסל
 ח' אחד שאי אפשר לטנוע
 ח' שלא יספיק פירות מטמא
 ח' אחד ופוסל אחד בהן
 ח' של נבלה ובעין של מרכב
 ח' ובמי טמאת שאין בהן כדי
 ח' הויה מטמא אחד

ח' חטאת מילה פסיו
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת

משנה אחרונה

חוסם : הנושא את הנבלה. פי' הרב היינו מסייג דנושא בלא מסייג טהור כדלעיל מ"ג. והא דלא מפרש שיהיה כדמיה כדמיה כדלעיל דלעיל. מסייג דהני דלעיל מ"ו דמטמו בין במשא בלא הוסיף וצ"ל ע"י היסט תגו מריוה הנושא והמסייג. והכא דבלא היסט אינו מטמא קתני נושא סתם כדרך שהם נושא סתם מצינוהו כולו והיינו היסט. ובמתני' דלעיל כיוצא בו ובחזרו לחזן מטמאין ג"כ בלא היסט ולא קתני אחד המסייג ולא קתני נושא סתם המסייג דלעיל ר"ח אחר ח"ך הנושא כלומר דמ"ל דנושא בלא היסט נמו מטמו לכך דייק למהיני לח"ך דוקא מסייג

ח' הכנים

ח' הכנים ראשו לאויר התגור טהור. וטהור התגור. והר"ב השמיט וטהור. וכן הר"ש. וה"ג ל"ג ב"ג"ח. אבל הרמב"ם העתיק כגירסת הספר. ומפרש דהכנים ראשו לאויר התגור טהור האדם שהנבלה בפיו ועדיין לא בלעה. וקמ"ל דלא תימא שבהיותה נסתרת ונכנסה ומחבאה בתוך אויר התגור. תהיה כמו בלועה. והא דקמתי וטהר התגור. מייירי כשהיא בלועה. וכדפי' הר"ב :

טהור התגור

טהור התגור. לטון הר"ב דכל המטמאים בגדים אין מטמאין אדם וכלי חרס. וכן ל' הר"ש. וכלומר דכל אלו דאמרן דמטמאים שנים מטום בגדים. כל אלו אינם מטמאים אדם וכלי חרס וכוונתו כלשון הזה בגמרא פרק הגזול קמא דף ל"ח. כולשו שורים לאו לגבי מזבח קיימי. ועוד בריש אלו מליאות וכ"ע לא ידעי : **הקיאה** או שבלעה. לטון הר"ב היינו פירש וכן ל' הר"ש. וכלומר היינו פירש דחתיף לגבי אינך. ולטון הרמב"ם בפ"ו מהלכה ה' [הלכה י"ד] ואחר שבלע הרי זה פירש מטמאיו. ומ"ש הר"ב דלא יאכל כתיב כו' עיין מ"ג בריש טהרות : **י ובמי** טמאת שאין בהם כדי הויה. דלילוי יש בהן כדי הויה *הנוגע בהן מטמא בגדים לפי שאי אפשר שיגע במים שלא יספיקו. והרי הוא מטמא שנים ופוסל א' . כך פסק הרמב"ם בפ"ו מהלכות אבות הטומאות [הלכה י"ג

ופוסל א'. הנושא את הנבלה יח) . ואת מי הטאת שיש בהם כדי הויה(ש) . מטמא ב' ופוסל אחד . פרש. מטמא אחד. ופוסל אחד : **ח' האוכל** מנבלת עוף טהור. והיא בבית הבליעה פ). מטמא שנים. ופוסל אחד. הכנים ראשו לאויר התגור א(ט) טהור וטהור התגור. א(ט) הקיאה. או בלעה. מטמא א' ופוסל א' (כ). וכשהיא בתוך פיו עד שיבלענה. טהור (ט) : **י הנוגע** בשרץ. ובשכבת זרע. ובטמא מת. ובמצודע בימי ספרו (ט). ובמי הטאת שאין

כיון דלא מטמא בגדים אינו מטמא שנים ופוסל אחד. דלוינו אלא ראשון בעלמא ומטמא אחד ופוסל אחד : מי הטאת שיש בהן כדי הויה. מטמאין בגדים במשא אבל לא במגע : **ח** והיא בבית הבליעה. כל זמן שהיא צבית הבלועה מטמא בגדים. וכיון דמטמא בגדים. מטמא ב' ופוסל אחד : הכנים ראשו באויר התגור. א(ט) דקיימא נבלת העוף עם צית הבלועה של האוכל הכל באויר התגור. אפילו הכי טהור. דמחמת האדם לא מיטמא התגור דכל המטמאים בגדים אין מטמאין אדם וכלי חרס. ומחמת נבלת העוף לא מיטמא. דלוינו לה טומאה אלא לאדם צבית הבלועה : הקיאה או שבלעה. היינו פירש. דמשירדה לבטל אין לה טומאה. וכשהיא למוך פיו אין לה טומאה. דלא יאכל כתיב

ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת

מלאכת שלמה

ח' בפי' רע"ל לנוגע נבלה אינו אלא ראשון בעלמא לעמא אחד לפסול אחד. אחר המלקט הכי תנן לה בהדיח במתני' דבסמוך סי' י' : **ח' הכנים** ראשו לאויר התגור טהור. פי' האדם הוא טהור כל זמן שלא יבלענו כי לא נאמר בהיותה נסתרת ונכנסת ומחבאה בתוך אויר התגור תהי' כמו בלועה ויאמרו וטהר ר"ל כי התגור טהור ולא נאמר כיון שהתגור מיטמא מאוירו וזאת מטמאה אדם צבית הבלועה שהיא ג"כ חטאת תגור לפי שכנסה באוירי שצעת הבלועה. הרמב"ם ז"ל. ויש שאין גורסים רק טהור התגור והיא גירסת רע"ל (א) : **בפי' הר"ש** ז"ל הקיאה או בלעה נראה דה"ל הקיאה אפילו קודם שהגיעה לבטן אינה מטמאה וכ"ש אם בלעה דלוינה מטמאה בגדים משירדה לבטן וכ"ש כשהיא בתוך פיו שלא בלעה כלל דלוינה מטמאה כלל דלא יאכל כתיב ואכילה צבית הבלועה. וז"ל הקיאה דלוינה מטמאה נפקא לן בת"כ שצרכת אחרי מות דחתיף וכול אס הקיאה תהא מטמאה בגדים דרך יציאתה ח"ל אשר יאכל בדרך אכילתה היא מטמאה ואינה מטמאה דרך יציאתה ע"כ : והקיאה או בלעה דקתני הכא היינו כנגד פירש

חזון נחום
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת

יבין תפארת ישראל יבין

ה) ר"ל אדם שהסיוטה יש ושעורו כדי להעביל ראשי גבעולין ואף דמי טמאת במגע נמו מטמא בגדים. מד"א' שגוע בהן ולא יסייעו. עכ"פ מדאפשר בקרושין כגלוד. לא פסיק ליה. וככולה מתני' לא בקט נוגע. דהנוגע במרכב ונבלה. חמ"ט בגדים. ולהכי הנוגע בהן. אפילו קודם שפי' אינו אלא ראשון : פ) ר"ל כל זמן שהיא צבית הבלועה : א) אפילו בטורס צבית הבלועה :

א) דלף דכ"ח נטמא מאוירו. נבלת עוף טהור חמ"ט רק לאדם צבית הבלועה. והבולע גופיה חף דמטמא בגדים חמ"ט לאדם וכ"ח : ב) דבמעו חו"ל כראשון לעומתה לאווייתא [כשצבועת ד"ז ע"ב] ולא כשאר טומאת אוכלין דפסול גוי' רק מד"מ היא. כ"כ ע"ר הגזנ'ק"ל : ג) דחמ"ט במגע אפילו מד"מ : ד) בז"י שצ"ן גלוח א' לב' : **דחס**
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת
 ח' חטאת מילה פסיו חטאת

שהוא אב הטומאה וטמא טומאת ז': שהוא מטמא משכב ומושב. ומת עלמו וכו' טמא מה אינו מטמא משכב ומושב. לא טומאה קלה ולא טומאה חמורה. דכתיב ויקרא טו וכל הכלי אשר ישב עליו אבז. ולא טמא מת:

יב אלו פוסלים את התרומה. מדרבנן וכלהו מ"ח דבר שגזרו בו ציוס. חוץ מ"ט דמדאורייתא הוא: שהוא ראשון לטומאה או שני לטומאה גזרו שיהא גופו שני לטומאה ופוסל את התרומה במגעו. ששני

מה עב. אלא שחמור מבני בוועל נדה. שהוא מטמא משכב ומושב שומאה קלה. לטמא אוכלין ומשקין עי): יב אלו פוסלים את התרומה ער). האוכל אוכל ראשון. והאוכל אוכל שני

ומשני סיפא אינעריכא ליה אלא שחמור ממנו בוועל נדה וה"ה דה"מ לשנויי הכי בפסחים. ע"כ: אלא שחמור ממנו בוועל נדה שהוא מטמא משכב ומושב כו'. כתבו התוספות דיומא פ"ק דף ו' וז"ל הימא לי דטמא מת נמי חמור מבוועל נדה שטעון

הואה ג' וז' ומטמא כלי מתכות לעשותם אב הטומאה וכיוצא בו דתתן בריש מס' אהלות ג' טמאים במת. אדם במת וכלים באדם טמאים טומאת ז' וכו' ושמה בסיפא דברייתא חשיב נמי להני חומרי דטמא מת מבוועל נדה ע"כ. ונעלמה מעינים דמתני' היא ודלא חשיב כלל בסיפא:

יב אלו פוסלים את התרומה. פי' הר"ב מדרבנן וכלהו מ"ח דבר וכתב הר"ב בפ"ק דשבת (משנה ד'). ושם הארכתו ג"כ. וראיתי שהרמב"ם דקדק בכאן לפרש כלים שנטמאו במשקין שנעשו שניים. וכ"כ גם כן בחבורו בפ"ו מהלכות אבות הטומאות (הלכה ב'). ולפ"ו ליהא מה שכתבתי שם במסכת שבת להרץ ללא גזרו באוכלים שיטמאו במשקים מחמת משקה דזב וזבה. משום דא"כ הווי מיעמלין להיות ראשון. והרי הכא מפורש דאף כלים שנגזרו משום משקה דזב וזבה ליתנהו אלא שניים. וכדמוכח מתני' עלמה אלו פוסלים. הלכך הדרי בי מההיא. ותרונא דגבי כלים לא מלי לאשכוחי אלא דך טעמא דמשום משקה דזב וזבה שאין משקה

מלאכת

דהא בכלל בעל קרי נמי הוי נלע"ד דמיייר כיון במערה נבדה דמרבין ליה בת"כ מקרא בפ"ו דפרשת וזין ופסקו להלכה הרמב"ם ז"ל בפ"ג מה' משמאי משכב ומושב ומש"ה אינו משתלה אלא חוץ למחנה אחת וככה הסכים עמי ההכם הר"ר אליעזר ארחא נר"ו:

אלא שחמור ממנו בוועל נדה גם טמא מת חמור מבוועל נדה שטעון הואה שלישי ושביעי. ועיין בספר קרבן אהרן פרק שביעי דפרשת וזין:

אלא שחמור ממנו בוועל נדה שהוא מטמא משכב ומושב וכו' כתבו התוס' דיומא פ"ק דף ו' וז"ל הימא לי וכו' ונעלמה מעינים דמתני' היא ודלא חשיב כלל בסיפא:

אליהו רבח

בשעת מגעו הרי הוא אב כל הטומאה וכל הנוגע בו הוא ראשון לכל ידים שאין נעשין תחלה לעולם. ולכאן פרישתו ממגעו הוא ראשון ועשה שני ואין מטמא כלים כלל שאין כלים מקבלין טומאה אלא מאב הטומאה בלבד או ממשקין דרבנן. והשקן עולה ראשונים חוץ ממגע עובל זר שאין אלא פוסלין ולא מעמלין בין בתרומה בין בקדשים. ונגע נוגע בכל הטומאות חוץ מכלת עוף טהור שאין מטמא אלא ביותם הבליעה וטמאת אב שיהא לטמא בגדים מעינים שהיא כבית הבליעה וכן שורף את הפרה ופרים חין מטמאין אלא המתעסק וכן השעיר אינו מטמא אלא המגלחו וכן תחוד רקב וכיוצא שהוא פסול. באלו הגזע מטמא בגדים. כגון וזבחה נדה ויולדת ומליצה וכוונתו של זב ודוקן וע"ז ומימי רגליו וכן של מליצה וכן של זבה מה ויולדת במשכב ומושב במת ובית מן המת וכישיית דם ורישיית דם תפוסה וע"ס כשעורה ואדן העינים ובית הפרס וגולגל ודוסק ואבר מן החי וכלים הנוגעים במת לבד כלי חרס שאין כ"ח נעשה אב הטומאה וכן אוכלין ומשקין חין נעשין אב הטומאה לעולם. האדם אע"פ שמתאב בגדים מ"מ אינו נעשה כמת אלא כלים בלבד ודוקא הנוגעים במת וכל הפורשת ממנו. משכב ומושב ומרכב אף לחמר פרישתו ממגעו חין אב הטומאה לטמא אדם וכלים לטמא אדם לטמא בגדים וכן מעינותיהם של זב

שלמה יב האוכל אוכל ראשון בשבת פ"ק דף י"ד ופירש רש"י ז"ל שם האוכל אוכל ראשון מן התורה אין אוכל מטמא אדם האוכלו חוץ מכלת עוף טהור אבל נבלת בהמה לא בדמחר במשכת נדה מי שאין לה טומאה אלא באכילתה ויאלה זו שיש לה טומאה קודם שיאכלנה וכ"כ אוכל ראשון שאינו אב הטומאה אבל הן גזרו באבות היום שעלו לבקרן להני' בן חוקי' בין גזרו ושיעורו לפסול את הכפורים והתם נמי אמרי' הנח לטומאת גוי' דלאו דאורייתא ומלאת בספר

הגהה גלע"ד דיתתן לומר דהכי קאמרי תוס' ז"ל ובמה בסיפא דשום ברייתא חשיב נמי להני חומרי וכו' אע"פ דמתני' לא חשיב להו וכדאיתא בכמה ברייתות דמפריש טפי מן התעניות:

הגוי' בחלי פרס כפ' יום

יבין

ז' כמוהו: עי) כעליונו של זב: ער) מד"ס. מו"ח דבר ששנו בפ"ק

אחרונה

כגון שטבל לקריו ועדיין טומאת שבתה עליו משום בוועל נדה. א"כ כגון שלא נמר ביאתו עכ"ל:

שהוא מטמא משכב. למאן דס"ל דבוועל נדה מטמא אדם לטמא בגדים ה"מ למיתני נמי הא דחמור בזה מש"מ. אלא דכתיב לא נהית למיטב כולוהו ללא אחי אלא לומר לחמור טובא והשיב חלא וה"ה דאיכא טפי:

יב אלו פוסלין את התרומה. משום דתני לעיל יש שמתמאין שנים ופוסלין אחד. ויש שמתמאין אחד ופוסלין אחד. תני נמי דאלו פוסלין ולא שמתמאין:

את התרומה. אבל קדש כולוהו עמויי נמי מטמא ליה כדתתן פי"א דפרה מ"ה בר מטבול יום דאפילו קדש לא מטמא אלא פוסל לחכמים פי"א דפרה מ"ד. ודע דכל יום דפוסלין מגזרת י"ח דבר שורפין עליהו וכן משמע בפ"ק דשבת דחמר וכו' ויאלה גזור לתלות ואתו תלמידיהו וגזור לשרוף והאמר חילפא ידים תחלת גזרתן לשרפה ואין סברא לומר דוקא בידים ולא באיך אלא דבידום תחלת גזרתן לשרפה וזכאיך תחלה גזור לתלות ולבסוף גזור לשרוף. ועוד דכהני תנן פ"ק דטהרות מ"ג האוכל כחיי פרס פוסל את הגוי' וזכריהו עלי'. אלמא דבדרבנן נמי שורפין. אע"פ דככתב דוכתי אמרינן דעביד הכיורא דליעור דמדרבנן הוא ולא נשרף. ז"ל כמ"ס התוס' בכמה דוכתי שאין לדמות גזרות חכמים זו לזו. אלא שלשון הרמב"ם פ"ח מהא"ש שכתב נבי ידים ושרפת על טומאה זו. ולא הוכיר בשאר הטומאות ולא באחד מהן שורפין משמע דס"ל ידים דוקא זל"ע:

האוכל אוכל ראשון ואוכל שני. וכתיב התוס' פ"ק דשבת אי תני אוכל ראשון לחוד ה"ל דאוכל שני לא פסל. ואי תני אוכל שני לחוד ה"ל דראשון עמויי נמי מטמא ע"כ. ואע"פ לפי הספס דילמא שדי משקי תרומה כפומיה וכו'. אין שייך לומר דאוכל שני לא פסל כיון

דגבי

ראשון לציון

יב תוי"ט ד"ה אלא שחמור מבני בוועל נדה כו' ונעלמה מעינים דמתני' היא ודלא חשיב כלל בסיפא גם המהר"ב תמה על תוס' בזה ומי"ט טל נטו:

אלא שחמור מ"מ ע"כ ה"ה ז"ל אלו פוסלין שני יד ירושלמי שבת פ"א ה"ד חמורא אוכל א"י שבת ז"ל מ"י פ"ח מס' אהלות כ"ה

תוספות חדשים

יב תוי"ט ד"ה אלא שחמור כו' כלל בסיפא. ואפשר דאיתני' לא קשוי לכו דלא חש להחליך מה שמת חמור ממנו. דהא בלא"ס א"כ דברים במת שמתוהים לעיני אבי אבות ופינין חזרת טומאה יבשה אלא דמציך אבוייחא ודאשכחן בכל דוכתא. דמה ששייר במתני' תני בגרייתא וע"כ יבואר במהרה"א:

אליהו רבח

בשעת מגעו הרי הוא אב כל הטומאה וכל הנוגע בו הוא ראשון לכל ידים שאין נעשין תחלה לעולם. ולכאן פרישתו ממגעו הוא ראשון ועשה שני ואין מטמא כלים כלל שאין כלים מקבלין טומאה אלא מאב הטומאה בלבד או ממשקין דרבנן. והשקן עולה ראשונים חוץ ממגע עובל זר שאין אלא פוסלין ולא מעמלין בין בתרומה בין בקדשים. ונגע נוגע בכל הטומאות חוץ מכלת עוף טהור שאין מטמא אלא ביותם הבליעה וטמאת אב שיהא לטמא בגדים מעינים שהיא כבית הבליעה וכן שורף את הפרה ופרים חין מטמאין אלא המתעסק וכן השעיר אינו מטמא אלא המגלחו וכן תחוד רקב וכיוצא שהוא פסול. באלו הגזע מטמא בגדים. כגון וזבחה נדה ויולדת ומליצה וכוונתו של זב ודוקן וע"ז ומימי רגליו וכן של מליצה וכן של זבה מה ויולדת במשכב ומושב במת ובית מן המת וכישיית דם ורישיית דם תפוסה וע"ס כשעורה ואדן העינים ובית הפרס וגולגל ודוסק ואבר מן החי וכלים הנוגעים במת לבד כלי חרס שאין כ"ח נעשה אב הטומאה וכן אוכלין ומשקין חין נעשין אב הטומאה לעולם. האדם אע"פ שמתאב בגדים מ"מ אינו נעשה כמת אלא כלים בלבד ודוקא הנוגעים במת וכל הפורשת ממנו. משכב ומושב ומרכב אף לחמר פרישתו ממגעו חין אב הטומאה לטמא אדם וכלים לטמא אדם לטמא בגדים וכן מעינותיהם של זב

הגוי' בחלי פרס כפ' יום

יבין

ז' כמוהו: עי) כעליונו של זב: ער) מד"ס. מו"ח דבר ששנו בפ"ק

אחרונה

כגון שטבל לקריו ועדיין טומאת שבתה עליו משום בוועל נדה. א"כ כגון שלא נמר ביאתו עכ"ל:

שהוא מטמא משכב. למאן דס"ל דבוועל נדה מטמא אדם לטמא בגדים ה"מ למיתני נמי הא דחמור בזה מש"מ. אלא דכתיב לא נהית למיטב כולוהו ללא אחי אלא לומר לחמור טובא והשיב חלא וה"ה דאיכא טפי:

יב אלו פוסלין את התרומה. משום דתני לעיל יש שמתמאין שנים ופוסלין אחד. ויש שמתמאין אחד ופוסלין אחד. תני נמי דאלו פוסלין ולא שמתמאין:

את התרומה. אבל קדש כולוהו עמויי נמי מטמא ליה כדתתן פי"א דפרה מ"ה בר מטבול יום דאפילו קדש לא מטמא אלא פוסל לחכמים פי"א דפרה מ"ד. ודע דכל יום דפוסלין מגזרת י"ח דבר שורפין עליהו וכן משמע בפ"ק דשבת דחמר וכו' ויאלה גזור לתלות ואתו תלמידיהו וגזור לשרוף והאמר חילפא ידים תחלת גזרתן לשרפה ואין סברא לומר דוקא בידים ולא באיך אלא דבידום תחלת גזרתן לשרפה וזכאיך תחלה גזור לתלות ולבסוף גזור לשרוף. ועוד דכהני תנן פ"ק דטהרות מ"ג האוכל כחיי פרס פוסל את הגוי' וזכריהו עלי'. אלמא דבדרבנן נמי שורפין. אע"פ דככתב דוכתי אמרינן דעביד הכיורא דליעור דמדרבנן הוא ולא נשרף. ז"ל כמ"ס התוס' בכמה דוכתי שאין לדמות גזרות חכמים זו לזו. אלא שלשון הרמב"ם פ"ח מהא"ש שכתב נבי ידים ושרפת על טומאה זו. ולא הוכיר בשאר הטומאות ולא באחד מהן שורפין משמע דס"ל ידים דוקא זל"ע:

האוכל אוכל ראשון ואוכל שני. וכתיב התוס' פ"ק דשבת אי תני אוכל ראשון לחוד ה"ל דאוכל שני לא פסל. ואי תני אוכל שני לחוד ה"ל דראשון עמויי נמי מטמא ע"כ. ואע"פ לפי הספס דילמא שדי משקי תרומה כפומיה וכו'. אין שייך לומר דאוכל שני לא פסל כיון

דגבי

ראשון לציון

יב תוי"ט ד"ה אלא שחמור מבני בוועל נדה כו' ונעלמה מעינים דמתני' היא ודלא חשיב כלל בסיפא גם המהר"ב תמה על תוס' בזה ומי"ט טל נטו:

חג ראשון ורובו בשני
ז' ז' ז' ז' ז'
שנתי יושבתי מכות פ' ז' ז'
שנה י"א ז' ז' ז' ז'
ז' ז' ז' ז' ז' ז'
הדין ז' ז' ז' ז'
וכי' יושבתי ע"ז ז' ז' ז'
ז' ז' ז' ז' ז'

משקה שרץ מטמא כלים מדאורייתא. אבל באוכלים אפילו משום שרץ מלי לגזור: **אית התרומה**. עיין במשנה ה' ו' פ"א דפרה: **והבא** ראשו ורובו במים שאובים כו' כחז הר"ב וכדי לקיים כו' הוסיפו וגזרו על טהור וכו' שנפלו וכו' ג' לוגים וכו' ומסבירא דבא ראשו כו' גמי זג' לוגין הוא כיון דהא בהא תליא וכן מוכחל' הרמב"ם בפ"ט מה' א"ה ובהדיא כחז קן הלכה ד' (היו ג' לוגים שנפלו עליו או שבא בהן כו') ולעיל בפ"ק דעדות משנה ג' כהבתי בשם הרא"ש דגיס בגמרא ונתנו ע"ג ג' לוגים וכו' וע"ש:

- שני. והשוותה כושקין טמאין עה).
- והבא ראשו ורובו במים שאובין עה).
- ומהור שנפלו על ראשו ועל רובו שלשה לוגים מים שאובין עה).
- והספר עה). והידים. ומבול יום.

תוספות חדשים
יב חיי"ט ד"ה והבא ראשו וכו' וכן מוכח ראשו ורובו וכו' וע"ש במ"ל שמתקן בין תרומה לחולין לדתרומה לא כפי שגזר א"ס ב"א ראשו ורובו:

אליהו רבה
וישעמוהו הן א"כ הטומאה לטמא א"כ לטמא כגדים אבל כלים הישאבין ע"ג ה"כ וכן סמוך מביטין א"ף בשעת קבול טומאתן ואין אלא דלמאן ואין טמאין אלא זבלים. אבל הרבן וז"ל ומי תעלה שאין בהן כדי יהיה אין בהן טומאת כגדים כלל וכן בטומאת מת הן מכלים וכל האברים. אין חילוק בין שפת מגע לאחר פרישתו אלא חלם: סליק מסכת זבים

ראשון לציון
יר' חיי"ט ד"ה והבא ראשו ורובו במים שאובים כו' ועל פ"י דעדות ז' כהבתי בשם הרא"ש דגיס בגמי וכו' ע"ג ג' לוגים כו' ע"ג וכן גרס ה"ט בגמרא ד"ה וכו' וכו' שנת י"ג דין וטהור כו' ע"ג פ"י יב"ל: שם ש"ה וטהור שנפלו על ראשו ועל רובו והכ"כ דבמ"ד (רובו) וז"ל ורובו כו' והמגיה כו' בשני טומאות לא הפסיד דע דבמ"ד פ"ד לדיקוחות אינן כפירות הכ"כ עבוד שנפלו על ראשו ועל רובו ע"ג:

משנה אחרונה
דנבי שני נמי איבא לגזור. ז"ל דלי לאו דתני שני לא הוה מפרטין טמא דשדי לפומיה אלא הוה אמרין טמא אחרינא. א"כ ה"א בשני לא ההמירו כ"כ: אוכל ראשון ואוכל שני.

מטהרים. אלא מים שאובים מטהרים. עמדו וגזרו עליהם טומאה. לזמא אחו לבשלי תורת מקור וצבלי בשאובים. וכדי לקיים גזירה זו להעמידה. הוסיפו וגזרו על טהור גמור שנפלו על ראשו ג' לוגין מים שאובין. שהיה פוסל את התרומה עד שיטבול: והספר. כל כהבי הקדש פוסלים את התרומה בנגע. לפי שבחלה היו מלניעים אוכלים דתרומה אלל ס"ת. אמרי האי קדש והאי קדש. כיון דחזו דקא אתו ספרים לידי פסודא. שהעכברים המלווין אלל האוכלים היו מפסידים את הספרים. גזרו על תורה נביאים וכתובים שהיו פוסלים בנגען את התרומה: ומבול יום. פוסל את התרומה

וזהור שנפלו על ראשו ועל רובו. הר"ב השניט (ראשו) [ז"ל ורובו] וכן עשה בפ"ק דבב"א ולא ידעתי למה והמגיה כן בשני המקומות לא הכסיד. ג' לוגין טעמא כהבתי בפ"ק דעדות משנה ג': **והספר** והידים. עיין במשנה ז' פ"ג דידים: **ומבול יום**. כחז הר"ב פוסל את התרומה מן התורה דכתוב (ויקרא כ"ג) וזא השמש וטהר גמרא פ"ק דבב"א דף י"ז ועיין במשנה ג' פרק י"ד דנגעים ובמשנה ד' פרק י"א דפרה:

סליק לה מסכת זבים

שלמה מלאכת

שכא ראשו ורובו במים שאובין הערב שמשו ע"כ וכן כתבו ג"כ שם חו"ס ז"ל ועוד כתבו ז"ל שם בשבת פ"ק ובר"פ שני דגיטין וז"ל וטהור שנפלו על ראשו ועל רובו וז"ל ח"מ מ"ס דבב"א לא גזרו כי אם כנפילה ולא גזרו נמי בביתא כמו כטבול יום דגזרו בביתא וכו' כ"כ כנפילה אומר ר"י דהחמירו כנפילה משום הא דלמרי' בגמרא כסמוך שמשוה כך הוה שהיו מעברין על גביהו ג' לוגין מים שאובין או יותר אחר שטבולו במים סרוחים ע"כ וזה שלא כדעת הרמב"ם ז"ל שכתב בפ"ט דהלכות שאר אבות הטומאות אפילו טהור ראשו ורובו במים שאובין ה"ו בשני ורובו ג' לוגין מים שאובין או שכא ראשו ורובו במים שאובין וזו לטומאה עד שיטבול. ע"כ אינו לר"ך הערב שמש מפני שעיקר טומאה זו מדבריהם וז"ל וינע"ד דדוקא קתני הכא ראשו ורובו וכן נמי על ראשו ועל רובו דתרויהו בעינן ולא או או קתני וגם נראה על רובו ר"ל על רוב גופו מלבד ראשו ולקולא דלא נפסל עד שיפול על כל ראשו ורוב גופו מים שאובים וזה"ל מלאתיו מזכור שם כפ"ט דהלכות שאר אבות הטומאות וז"ל נפלו על ראשו אבל לא על רובו או שנפלו על רובו ולא על ראשו או שנפלו על כראשו בלבד מלאתה ועל רובו נפלו מן הדג או מלמטה ה"ו טהור עד שיפלו על ראשו ועל רובו כסמוך לראשו דכרבן וכן אם בא ראשו במים שאובין ולא בא רובו וכו'. והיא תוספתא בפ"ג דמקואות:

כספר ערוך משונה טומאה זו דאורייתא לפני לה כטבילה עכ"ל ז"ל והתם בגמ' מוקמי' מתני' כו' יהושע דלמזר כטהרות פ' שני האוכל אוכל ראשון מיפסל כסלי עמויי לא טמא וכתבו שם בשבת חו"ס ז"ל אוכל ראשון ואוכל שני אי תנן אוכל ראשון לחוד לא הוה ידעתי מנייה אוכל שני ואי תנא אוכל שני ה"א דאוכל ראשון עמויי טמא נמי ע"כ. עוד כתבו הם ז"ל והשוותה משקים טמאים לא שייך בהו ראשון ושני לטעולם משקין תחלה הוה אע"ג דלמתי לא נגזר כמו שאפרש בסמוך מ"מ ה"י כדעתם לגזור מד וריבא לאשמעי' משקים ואוכלין כדלמרי' בגמרא כסמוך דרך דמשקים לא שכימי ואי תנא משקים ה"א דוקא משקים דחמירי אבל אוכל לא פסול כלל ע"כ. עוד כתבו ז"ל ושקיל משקין דתרומה ושדי לפומי' ופסיל להו ואע"ג דמשקים תחלה הוה כדלמרי' כל הפוסל את התרומה טמא את המשקין להיות תהלה הכא דקאמר ואפיל להו משום דלמתי קודם י"ח דכר לא גזרו להיות משקים כמו שאפרש עכ"ל ז"ל:

והבא ראשו ורובו וכו' וכתוב בספר הרוקח סי' ש"ח הכא ראשו ורובו במים שאובין פי' ר"ח בו ציוס של טבילה וטהור שנפלו על ראשו ורובו מים שאובין אפילו ציוס שלא עכל בו ואין לומר מה גזרו על הכא ראשו ורובו במים שאובין דוקא כטובל לאכילת תרומה אבל לא כגדה דהא טעמא שהיו אומרים לא אלו מטהרין אלא אלו מטהרין שייך כגדה ותו אם לאיסור חששו לגדה שהיא בכרת לא כ"ג. פי' תרומה כון טמא האוכלה אינו אלא במיתה פ"ב. והקשה הר"ם ז"ל וז"ל דבא ראשו ורובו במים שאובין היינו טבול יום דאורייתא איבא לאוקומה כנון ללאחר

בפי' רעז"ל וגזרו על טהור גמור שנפלו וכו' משום דלי לא הא לא קיימת הא:

ישראל תפארת יב"ן

בשאובים אחר שטבולו בסרוחין. שלא יסברו דשאובין מטהרו ולא התקואות: עי' דוקא דרך כנפילה. ועיין במ"ל פי"ג מפרס הלכה י"א: ע"ה) ספר שניני בתרומה פסלתו. גזרו כן שלא יתיחסו ויחדיו. ויפסדוהו עכברים לספר. וספר ר"ל כ"ד כהבי קודם

יב"ן י"ג דין וטהור כו' ע"ג פ"י יב"ל: שם ש"ה וטהור שנפלו על ראשו ועל רובו והכ"כ דבמ"ד (רובו) וז"ל ורובו כו' והמגיה כו' בשני טומאות לא הפסיד דע דבמ"ד פ"ד לדיקוחות אינן כפירות הכ"כ עבוד שנפלו על ראשו ועל רובו ע"ג:

אוכלין קמאין כדקתני במשקין. משום דשני לגבי הוילן לאו עמא מיקרי כדלמרי פ"ב דטהרות מ"ג. ויש לדקדק אי הך גזרה דלחלוין עמאין איתה נמי באוכל אוכלין של תרומה טמאה. או אפרש דלא גזרו אלא בחולין טמאים. אבל תרומה טמאה דלא שכיח באיסורא לא גזרו כדמשמע בסמוך דלא גזרו באוכלין להיות תחלה כמו במשקין דמשקין עלולין לטומאה. דמשום דעלוין שכיח טומאתן. אלא כמלתא דלא שכיח לא גזרו. ותרומה טמאה ודלי לא שכיח דאל. ומיהו כיון שלא מנינו שתקנו צוה משמע דלא פלוג. ואפשר דמשום דטבול איסורא אין להקל דאסו איסורי מיתגר: והדירים היינו סתם ידים הם מ"ה דבר אבל ידים שנגעו ודלי באוכלין טמאין יכה"ג לאו מ"ה דבר הוא אלא גזרה קדמונית. ובי"ח דבר גזרו כסתם ידים שהידיים עסקניות הן ואפילו אומר דברי לי שלא כטמא ידיו טמאות כדלמרי פ"ו דטהרות מ"ה ולא קודם נמי לאו מ"ה דבר כסתם ידים אלא מגזרת שלמה:

דכ"כ: אוכל ראשון ואוכל שני.
לא תני כסתם כו' באוכל אוכלין של תרומה טמאה. או אפרש דלא גזרו אלא בחולין טמאים. אבל תרומה טמאה דלא שכיח באיסורא לא גזרו כדמשמע בסמוך דלא גזרו באוכלין להיות תחלה כמו במשקין דמשקין עלולין לטומאה. דמשום דעלוין שכיח טומאתן. אלא כמלתא דלא שכיח לא גזרו. ותרומה טמאה ודלי לא שכיח דאל. ומיהו כיון שלא מנינו שתקנו צוה משמע דלא פלוג. ואפשר דמשום דטבול איסורא אין להקל דאסו איסורי מיתגר: והדירים היינו סתם ידים הם מ"ה דבר אבל ידים שנגעו ודלי באוכלין טמאין יכה"ג לאו מ"ה דבר הוא אלא גזרה קדמונית. ובי"ח דבר גזרו כסתם ידים שהידיים עסקניות הן ואפילו אומר דברי לי שלא כטמא ידיו טמאות כדלמרי פ"ו דטהרות מ"ה ולא קודם נמי לאו מ"ה דבר כסתם ידים אלא מגזרת שלמה:

וטבול יום. מדאורייתא הוה ומשום דלא טעמא את התרומה אלא שטבול יום לא שכיח הוה בעי לה כבדי הוה. וקילי פי' מינייהו לענין קדש כמ"ל. ועוד קולא אחרת כפי' שאינו עשה

